У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-5740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 196. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 22-го ЖОВТНЯ 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 22, 1971 No. 196. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

Четвер, 21 жовтня 1971

В АМЕРИЦІ

БАГАТО МАГАЗИНІВ І ПРИВАТНИХ ТОРГІВЦІВ зігнорували вказівку Уряду президента Ніксона про те, що на 90-денний період „замороження" цін вони повинні на видному місці вивішувати списки цін на всі товари. Одні продавці кажуть, що це забирає надто багато часу, а інші просто не забажали відгукнутись на урядове прохання.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ СХВАЛИЛА ЗАКОНОПРОЄКТ, який уповноважує Уряд продовжувати далі допомогу кругло півтори мільйонові учнів середніх державних шкіл у формі безкоштовних сніданків. Уряд мав скасувати цю допомогу, але 353 конґресмени виступили проти її ліквідації. Схвалений в Палаті Репрезентантів законопроєкт передано на розгляд Сенату.

У ПЕРУ В ПІВДЕННІЙ АМЕРИЦІ СТАВСЯ землетрус, що тривав кількома наворотами. Із столиці країни міста Ліми повідомили, що в провінції Аймараес землетрус знищив шість сіл, зруйнував дороги та всі інші комунікаційні засоби, включно з телефоном. Долини позатоплювало водою. За неповними даними, там мали б загинути до півсотні людей.

У БУЕНОС АЙРЕСІ НЕВІДОМІ ЗОЧИНЦІ вкинули до п'ятьох ресторанів вибухові бомби. Вони були, однак, невеликої сили. Потерпів тільки один продавець газет, легко поранений уламками скла.

У РАЙОНІ ВЕЛИКОГО НЮ ЙОРКУ І НЮ ДЖЕРЗІ у місяці серпні кількість безробітних збільшилася ще на понад 43.000 осіб. Тепер тут затруднені 6 мільйонів 598 тисяч людей. Від осени 1970 року до кінця серпня 1971 р. кількість усіх затруднених в цьому районі зменшилась на 120 тисяч осіб.

КРИМІНАЛЬНИЙ ЗЛОЧИНЕЦЬ 28-ЛІТНІЙ Дейл Томас вирішив у Ванкувері, в Канаді, захопити літака й полетіти до Мехіко Сіті. Потім він передумав і вирішив, із зброєю в руці, що краще полетіти на Кубу. Але коли літак знову сів у Ванкувері, де злочинець сподівався дістати більшого літака для далекого полету, він дозволив пілотам і пасажирам зійти на землю. До Д. Томаса прибув поліційний інспектор, який врешті-решт вговорив його відмовитись від задуманого пляну й здатись до рук поліції, що той і зробив. Д. Томас вже відсидів 5 літ тюрми на Алясці за вбивство.

У СВІТІ

ДАНСЬКИЙ УРЯД ПРОГОЛОСИВ, що він плянує накласти додаткове 10-відсоткове мито на всі імпортовані до Данії закордонні товари, щоб санувати свій торговельний баланс. Водночас появились вістки, що Франція запропонує всім своїм партнерам із Европейської Економічної Спільноти, щоб всі вони проголосили таке додаткове мито на імпортовані до них американські товари: це загроза митно - торговельної европейсько - американської війни.

ГРЕЦЬКЕ МІСТЕЧКО ҐАРҐАЛЬЯНОЙ УРОЧИСТО ПРИЙМАЛО віце - президента Спіро Еґню, який прибув туди, щоб відвідати батьківщину своїх батьків. Батько віце-президента виемігрував з того містечка, яке тепер нараховує 7.000 мешканців, 74 роки тому до Америки. Містечко було прикрашене прапорами, грали музики, шкільні діти обкидали американського гостя і його дружину квітами і продукувались танками на вулицях. Віце - президентові Еґню і його дружині товаришив грецький прем'єр Ґеорґ Пападопульос. Еґню склав вінок на могилі своїх дідів і розділувався з своїми грецькими кузенами. Первісне прізвище Еґню було Анаґностопульос.

В ІРЛЯНДСЬКОМУ ПОРТІ КОБ СКОНФІСКУВАЛИ 6 великих валіз, виповнених револьверами, крісами і ручними бомбами. Ті валізи вивантажено з прогулянкового корабля „Елізабет 2", який прибув з Ню Йорку: нюйоркська поліція старається дослідити, хто властиво був власником тих валіз, по які ніхто не зголосився, і яке джерело тієї зброї. Ірляндські власті зацікавилися тим вантажем тоді, коли носильник не міг підняти одної валізи, така була важка.

БЕЛЬГІЙСЬКИЙ УРЯД НЕ ЗАДУМУЄ видалити масово совєтських дипломатів - шпигунів, як це зробила Британія, — а тільки „делікатно" позбутися їх. Член совєтської торговельної місії у Брюсселі, насправді високий старшина совєтської поліційно - шпигунської централі КҐБ, Анатолій Чеботарів, „вибрав свободу" і зрадив кругло 40 совєтських шпигунів у Бельгії на різних становищах у різних совєтських представництвах та аґенціях.

ЯПОНСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЕЙСАКУ САТО ЗВЕРНУВ увагу у великій промові в японському парляменті, що хоча Японія і Комуністичний Китай близько пов'язані своєю географією, себто найближчим сусідством, і культурою, проте розмежовані політичними й ідеологічними поглядами й інтересами. Тому він поручав будувати нові японсько-китайські відносини на взаємному зрозумінні та пошані і розпочинати їх від тісніших торговельних взаємин.

У ПАРИЖІ РОЗПОЧАЛИ експеримент з двома велетенськими „фільтрами повітря": монопольна державна електрівня збудувала дві рухомі вежі, високі на 16.5 стіп та широкі на 5.2 стопи, які мають „всмоктувати" занечищене повітря і повертати його — чистим. Як діятимуть ті машини і чи дійсно причиняться до очищення повітря на передмістях Парижу — покаже практика.

В Ню Йорку обстрілювано будинок совєтської місії до ОН

Ню Йорк. — В середу 20 жовтня ц. р. невідомі особи чи особа стріляли чотири рази на будинок совєтської місії до Об'єднаних Націй при 67-ій вулиці між Лексінґтоном і Третьою Евню. Кулі пробили шиби у вікні на одинадцятому поверсі будинку, але ж не поранили нікого. Відбулося стріляння о годині 7:45 вечора і три години пізніше поліція знайшла рушницю в одному із приміщень Гантер Коледжу, що розташований між Парк Евню і Лексінґтон Евню та 68 і 69-ою вулицями. Поліція відмовилася подати інформації щодо того, чи вона має докази або ж здогади, що обстрілювано будинок місії саме з цієї рушниці. В будинку совєтської місії до ОН в Ню Йорку приміщені бюра і мешкання членів і службовців місії. Поблизу будинку знаходиться поліційна станиця. Перед місією відбувалися вже багато разів різні антисовєтські демонстрації, але досі ще не було випадку, щоб хтось обстрілював цей будинок.

СОБОРОВІ ДЗВОНИ

ІЗ СЬОМОГО СОБОРУ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В ЗСА

Написав д-р Михайло Данилюк

Сьомий Собор Митрополії Української Православної Церкви в Америці відбувався не випадково у днях 14-17 жовтня 1971 р. в Митрополичій Катедрі св. Володимира у Філядельфії. Річне опізнення Собору визначив ще попередній, Шостий Собор, мавши на увазі величню дату в історії нашої Церкви і цілої нації взагалі — 50-ліття відродження Української Автокефальної Праволавної Церкви. Дату ж Собору визначив Собор Єпископів УПЦ, в складі якого ще був і діяв Первоієрарх цієї Церкви покійний Митрополит Іоан, останній із живих єпископів відродженої Церкви 1921 року. І дата ця майже до дня збігалась із датою Всеукраїнського Собору в київській святій Софії, будучи одночасно і ювілеєм 50-ліття Архипастирського служіння Митрополита Іоана. На увазі був історичний Ювілей і черговий Собор.

Хоч і з болем за втраченого Митрополита, але й з особливо піднесеним духом з'їжджались ієрархи, священики, делеґати УПЦ, представники з інших країн, з інших сестер-Митрополії нашої Церкви, гості. Гордість за події, які відновили нам УАПЦ п'ятдесят років тому, біль за замучену Церкву з її первомучеником — Митрополитом Василем Липківським, десятками єпископів, тисячами священиків, сотнями тисяч вірних, радість за втримання при житті і дії величньої ідеї відродженої Церкви, розбудова її по всіх країнах нашого поселення, а в тому і в Америці, помітні успіхи в її праці, хвилювання перед новими рішеннями Собору на новому етапі розвитку нашої Церкви, турбота за її труднощі, думки про майбутнє — все це не було буквами написане на стрічках, що їх делеґати і гості носили на грудях. Але все це можна було прочитати на обличчях.

Кажуть, що ні один учасник Собору не спав й однієї повної ночі в часі праць Собору, будучи завантаженим працею, дебатами, хвилюванням, але ніхто не знав звідки бралась енерґія чергового дня, ясні обличчя, творчі думки.

Протокол

Сьомий Собор УПЦ в Америці відкрив виконуючий обов'язки Митрополита Архиєпископ Мстислав у присутності двох єпископів, 117 делеґатів, 63 священиків та 43 зареєстрованих гостей, які в більшості були представниками різних громадських організацій, біля сотні незареєстрованих гостей, повного складу Ради Митрополії, Контрольної Комісії та Церковного Суду. Поки добіг перший день Собору до кінця, офіційний список виказав трьох ієрархів — Архиєпископа Мстислава, Єпископа Марка, Єпископа Ореста, 77 священиків, 124 делеґати, 46 реєстрованих гостей, а також представників: о. протопр. А. Теодоровича, Адміністратора УАПЦ в Австралії, д-ра П. Плевако, представника Церковного Управління у Франції, інж. А. Васюка, представника Церковного Управління у Венесуелі, при чому Єпископ Орест представляв собою Митрополію УАПЦ в діяспорі. Єпископ Іов занедужав напередодні Собору і, на жаль, лікарі не звільнили його з лікарні для праць в Соборі. Кілька сотень вірних з різних осередків сходу Америки відвідували Собор в такий або інший час.

Порядок нарад Собору мав 24 точки, а серед них звіти Консисторії, Науково-Богословського Інституту, Об'єднання Сестрицтва, Шкільної Ради, Пастирсько-Богословських Курсів, Православної Ліги, Комісії Зовнішніх Зв'язків, Пенсійного Фонду Духовенства, Референтури навчання релігії, Контрольної та інших комісій, включно з резолюційною і номінаційна.

Матеріяльна база Консисторії показала у фінансовому звіті імпозантні числа, визначаючи майно в Бавнд Бруку на понад мільйон триста тисяч долярів. Звичайно, коли б взяти до уваги надвишку нерухомого майна землі внаслідок інфляції, то майно уже давно перейшло півтора мільйона долярів. Деякі ділянки майна взагалі неможливо оцінити, як, наприклад, експонати, бібліотека, зразки мистецтва у Музеї Церкви - Пам'ятника тощо.

Було б колись цікаво знати хоч якусь приблизну вартість майна нашої Церкви у цілій Митрополії. Адже із 93 парафій Митрополії чимало під сучасну пору мають церковні споруди від чверть до пів мільйона долярів вартости; не враховуючи устаткування, парафіяльних будинків, бібліотек, шкіл, зразків мистецтва і т. д.

Але справа не лише у матеріяльній базі існування нашої Церкви. Існують важливіші проблеми ,і про них говорив у програмовій доповіді заступник Митрополита Архиєпископ Мстислав ще на початку Собору. Доповіді, що глибоко торкалась сучасного стану нашої Церкви та її проблем у майбутньому неможливо обговорити у репортажі ,і після вислухання її Собором кожному було ясно, що на неї чекають десятки тисяч вірних. Її не

(Закінчення на стор. 4-ій)

ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕННІШИЙ МСТИСЛАВ
Новообраний Митрополит УПЦ в ЗСА

Косиґін намагається злегковажити антисовєтські демонстрації в Канаді

Оттава. — Висловлюючись зневажливо про різнонаціональних демонстрантів проти його відвідин в Канаді і називаючи їх „наволоччю", совєтський прем'єр намагався злегковажити значення антисовєтських демонстрацій і заявив під час відбутої тут у середу 20 жовтня пресової конференції, що ці „покидьки" не вплинуть на взаємини між СССР і Канадою. Заперечуючи, що демонстрації українців, угорців, жидів й інших національностевих груп у Канаді можуть причинитися до погіршення успішного розвитку совєтсько - канадійських відносин, Косиґін сказав, що він не може трактувати ці демонстрації, як „вияв ставлення канадійського народу до народу Совєтського Союзу". Запитуваний журналістами, чому совєтський уряд не дозволяє на свобідний виїзд жидів з Совєтського Союзу, Косиґін відповів, що в СССР немає „жидівського питання" і що совєтський уряд не проводить якоїсь політики, спрямованої проти еміґрування жидів з СССР. Певні обмеження є тільки у відношенні до студентів жидівського походження, які закінчили свої студії і користувалися широкою допомогою совєтського уряду. Торкаючись справи заповіджених президентом Ніксоном відвідин у Совєтському Союзі весною 1972 року Косиґін заявив, що керівники СССР керуються таким же самим бажанням встановлення світового миру, як і президент Ніксон. І Совєтський Союз і ЗСА змагають, згідно із словами Косиґіна до одного: до виелімінування вогнищ неспокою у світі.

Водночас із цим повідомляють з Москви, що прем'єр Косиґін відбуде з кінцем цього місяця свої відвідини також і на Кубі, щоб — на думку політичних обсерваторів — запевнити Фіделя Кастра, що відвідини Ніксона в СССР не відбудуться на кошт Куби. Візита Косиґіна на Кубі мала б разом із цим на меті посилити вплив Москви на Кубі і відвернути Кастра від евентуального зближення з комуністичним Китаєм. Не зважаючи на все гірше становище кубинської економіки, совєтський уряд вирішив таки далі підтримувати економічно Кубу і востаннє збільшив фінансову допомогу для Куби до суми 500 мільйонів долярів річно.

Генрі Кіссінджер прибув до Пекіну для підготови відвідин Ніксона

Пекін. — Дорадник президента Ніксона для справ міжнародної безпеки Генрі Кіссінджер прибув в середу 20 жовтня до Пекіну з місією підготовити приїзд туди президента Ніксона найдалі до травня 1972 року, але вірогідно під кінець цього року, — однаково по суті проблем, що будуть заторкувані в нарадах Ніксона з пекінськими лідерами, як щодо всіх формальних і технічних подробиць. На летовищі під Пекіном чекала на спеціяльний літак, який привіз Кіссінджера і його почет з острова Ґуам, група 25-ох китайських представників, які відвели Кіссінджера і його 13 співробітників до приготованих автомобілів, якими всі вони від'їхали до віддаленого за 25 миль гостинного дому. Ще в тому самому дні Кіссінджер і 8 членів його почету відбули першу нараду з Чу Ен-ласм і групою інших китайських комуністичних проводирів, між якими був і діючий міністер закордонних справ Чі Пенґ-фей. З американського боку взяв у тій нараді участь, між іншими, генерал Джеймс Юз, військовий асистент Президента. В офіційній пресовій аґенції Гшінхуа появилася коротка вістка про приїзд Кіссінджера. Біля шляху, яким їхала моторкада Кіссінджера, пишався великий плякат з написом: „Народи світу єднайтеся, щоб перемогти американських аґресорів і їх гончих собак".

Франція голосуватиме проти внеску ЗСА в справі членства Китаю в Об'єднаних Націях

Об'єднані Нації. — Представник Франції в Об'єднаних Націях Жак Косцюшко-Морізе заявив у промові в третій день дебат у Ґенеральній Асамблеї ОН над справою членства Китаю в тій установі, що він голосуватиме „проти всіх внесків, які стоять на шляху, яким Народна Республіка Китаю (себто Комуністичний Китай) має вступити до Об'єднаних Націй". Таким чином він ствердив, що Франція голосуватиме проти американського внеску, що виключення Вільного Китаю з Об'єднаних Націй є „важливою справою" і тому вимагатиме двох третіх голосів для важности рішення. Идеться — заявив той представник Франції — не про виключення якоїсь держави з Об'єднаних Націй, бо існує тільки одна китайська держава, а про признання її репрезентації в Об'єднаних Націях леґальному урядові. Зате представник Голляндії Роберт Фак заявив, що він голосуватиме за внеском про „важливу" справу, але стримається при голосуванні над внеском про збереження Вільного Китаю в ОН. Совєтський амбасадор Яков Малік назвав американську концепцію „двох репрезентацій" Китаю — байкою для дітей в дитячому садку і закидав Америці, що її інтенцією є такою тактикою відрізати Тайвань (Формозу) від приналежности до Китаю. — В середу 20 жовтня, в третьому дні дебат над цією справою, закрито листу 77 промовців з-посеред 131 членських держав Об'єднаних Націй. Тому голосування почнеться вже в понеділок 25 жовтня ц. р., спершу про те, чи це „важлива справа", чи ні. Вислід голосування не певний.

МИТРОПОЛИТ МСТИСЛАВ БУДЕ ВІДЗНАЧЕНИЙ ПОЧЕСНИМ ДОКТОРАТОМ УВУ НА ЮВІЛЕЙНОМУ БЕНКЕТІ В НЮ ЙОРКУ

Під час нарад Комітету Золотого Ювілею УВУ в Ню Йорку. У першому р'яді сидять (зліва: д-р Ярослав Падох, інж. Роман Гойшиш, мґр Роман Гуглевич, ректор проф. д-р Володимир Янів, д-р Роман Голіят, д-р Володимир Душник і д-р Василь Вишиваний. Стоять (зліва): мґр Теодор Волошик, інж. Юрій Гончаренко, Квітка Семанишин, д-р Петро Гой та д-р Іван Дорожинський.

Ню Йорк (Р.Г.). — З Комітету Золотого Ювілею Українського Вільного Університету в Ню Йорку інформують, що новообраний Митрополит Української Православної Церкви в ЗСА ВПреосв. Мстислав Скрипник прийняв почесний докторат цієї вільної високої української школи та одержить диплом цього високого відзначення з рук Ректора УВУ проф. д-ра Володимира Янева під час Ювілейного Бенкету, що відбудеться вже цієї суботи, 23-го жовтня, о год. 7-ій вечера в готелі Статлер Гілтон в Ню Йорку. Разом з Владикою Мстиславом почесними докторатами будуть відзначені на цьому бенкеті конґресмени ЗСА Д. Дж. Флад і Е. Дж. Дервінські. Понад 300 осіб, в цьому багато представників наших центральних і місцевих установ та відомих діячів, уже зголосили свою участь у цьому репрезентативному ювілейному бенкеті. Дальші зголошення напливають.

Минулої п'ятниці, 15-го жовтня, місцевий Комітет для відзначення Золотого Ювілею УВУ відбув свої передостанні збори, на яких був присутній ректор проф. д-р Володимир Янів. Голова Комітету д-р Роман С. Голіят звітував про пророблену працю ню-йоркського Комітету, а проф. Янів начеркнув плян праці на терені ЗСА. Ряд святкувань заплянавано по різних місцевостях. Святкування УВУ відбуватимуться в містах, де вже діють Т-ва Прихильників УВУ, в першу чергу, де поселилися колишні абсольвенти УВУ.

Зміна політики Німеччини — говорив ректор В. Янів — відносно свойого східнього сусіда від'ємно відбивається на державних субсидіях німецького уряду для УВУ. Ректор вказував, що існування УВУ залежить тепер у першу чергу від нашої громади, зокрема від наших поселенців в ЗСА. Ректор радіє, що постава нашого громадянства до Золотого Ювілею УВУ є позитивною і він бажав би, щоб акція сприяння УВУ була постійною.

При кінці зборів приступлено до подрібного обговорення бенкету, який відбудеться цієї суботи. По сьогоднішній день розпродано 320 білетів і приступлено до виготовлення розміщень осіб, які братимуть участь у цій ювілейній імпрезі.

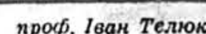
Відомий підприємець Ню Йорку, пан Юліян Бачинський, як вияв вдячности й пошани за гостинний виступ хору „Думка" на Золотому Ювілеї УВУ, влаштовує для хору спеціяльне прийняття.

Д-р М. Дудра відзначений групою фахівців у Міністерстві Праці

Д-р М. Дудра, який очолює Програму Заавансованих Університетських Студій в ділянці промислово-робітничих відносин в Лорето і Гарисбурґу, був відзначений 15-го жовтня, з нагоди зорганізованого ним четвертого річного симпозіюму групою його бувших студентів, які сьогодні занимають високі фахові становища в Міністерстві Праці у Вашинґтоні. Д-р Дудра одержав це несподіване відзначення у формі емблеми з відповідною дедикацією, з нагоди десятиріччя Програми Студій, яку він започаткував і очолює до сьогодні. Він одержав також признання у святочній промові, яку виголосив д-р Бурдецки, високий урядовець Департаменту Праці у Вашинґтоні та шеф десятьох алюмнів д-ра Дудри.

Округа Відділів УНС стейту Коннектикат відбула Союзовий День

Виллимантик, Конн. (С. Г). — В неділю 17-го жовтня, тут в залі УНДому відбувся Союзовий День, получений з бенкетом, в якому взяло участь 250 осіб. Бенкет відкрив голова святочного комітету Василь Олійник, який привітав всіх гостей, зокрема заступника головного предсідника УНС і голову свейтової Союзової Округи проф. Івана Телюка, в честь якого цей бенкет був приготований.

проф. Іван Телюк

Програму бенкету вели мґр Данило Сокольський англійською і дир. Михайло Тимків українською мовою.

До участи в святі-бенкеті діловий комітет попросив не тільки Відділи й членів УНС, але також усі діючі організації та установи, як центральні так і місцеві. Респектуючи УНС і союзового лідера стейту Коннектикат проф. І. Телюка, до участи в бенкеті зголосились майже всі запрошені організації.

Мґр Данило Сокольський представив гостей головного стола, а саме: д-ра Михайла Снігуровича з дружиною — представника Ради Директорів УККА і голову

(Закінчення на стор. 5)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $18.00, на пів року — $9.50, на 3 місяці — $5.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Рідна Альма Матер

50-річчя Українського Вільного Університету — це свято не тільки української науки, а взагалі українського вільного духа, скерованого на творче, конструктивне діло. Нічого ж нема тривкішого і цiннiшого за культуру. Тому золотий ювілей Українського Вільного Університету є наявним, незаперечним доказом величезної уваги, що її українські вільні люди прив'язують до рідної культури, — не словом, не деклямацією, а тим ділом, яким є наукові студії, випускання у світ високоосвічених молодих людей та збагачування наукової літератури новими творами.

П'ятдесят років тому, коли у Відні зродилась у студентському Т-ві „Січ" думка про заснування Українського Вільного Університету, самі ініціятори не уявляли, що ця їхня ідея здійсниться в такій світлій і тривкій формі. Сприяла тому успіхові — парадоксально — гірка доля України. Постав Український Вільний Університет в умовинах окупації України ворогами: в листопаді 1920 року перестала існувати регулярна Армія УНР і її рештки опинилися за дротами польських таборів, а Західня Україна була вже від половини 1919 року окупована Польщею. Не було рідної високої школи і тому професори та студенти, які опинилися на еміграції, рішили самі створити рідну Альма Матер. З Відня перенесено її до Праги, де вона розвинулась у велику установу під опікою славного гуманіста Томи Масарика. УВУ став прибіжищем для сотень студентів, жертв польського „нумерус клявзус". Але історія повторилась: друга світова війна викинула з України на чужину дальшу хвилю українських політичних еміґрантів — і Вільний Університет перенісся в новий еміґрантський центр, до Мюнхену в Німеччині.

І знову на новому місці перебування УВУ німецькі державні власті і німецький науковий світ визнають його, як повноправний університет, а вихованці УВУ займають сьогодні в культурних країнах світу високі становища професорів та професіоналістів різних ділянок. У 50-річчя УВУ всі вільні українці у світі повинні з пошаною схилити голови перед тінями його засновників і з вдячністю поставитися до всіх тих, які високо тримають у своїх руках прапор рідної Альма Матер. І виявляти те своє признання не тільки компліментарними словами, а й ділом, яким є матеріяльна підтримка для дальшого його існування. У 50-річчя УВУ треба дати доказ, що нам залежить на збереженні цієї високошкільної установи, бо цього вимагає українська культура, цього вимагає наша національна гордість.

„За моє жито..."

„За моє жито мене ще й бито", кажеться в українському прислів'ї. Подібна доля припала Америці в Об'єднаних Націях.

ЗСА належать до ідейних надхненників створення цієї міжнародної організації. По другій світовій війні постала необхідність в такій координуючій і узгіднюючій світовій організації, яка дбала б, щоб усі країни дотримувалися міжнародних договорів, виконували зобов'язання супроти інших країн, зберігали засади Прав Людини. Вже з перших років стало ясно, що ОН не можуть стави „світовим урядом", бо такий і неможливий у світі з різними соціяльно-політичними устроями, і не можуть виконувати багатьох визначених їм завдань. Та все таки, вирішили державні мужі, нехай будуть такі ОН, ніж ніяких.

35 відсотків усіх видатків ОН покриває Уряд ЗСА. Хоч за Статутом ОН усі країни мали б вносити свою пайку оплат, однак деякі не виконують цих зобов'язань, а СССР вже неоднаразово бойкотував рішення Асамблеї ОН і не вплачував належної суми. З'єднані Стейти подають ОН велику економічну допомогу. А тим часом в різних комісіях і підкомісіях ОН, а вже найбільше в Комісії у справах культури й освіти — ЮНЕСКО, завелося стільки „фахівців" з лівої руки, що вони — за американські гроші — діють проти Америки, проти вільного світу. Найкращою характеристикою ЮНЕСКО може бути те, що ця міжнародна установа ОН визнала ката народів Леніна за „гуманіста" і навіть у Парижі справляла його „ювілей". Цими днями проти фальшувань і злонавмисних перекручувань з рамени ОН виступив уже представник ЗСА в ОН Деніел Мойнігем, скритикувавши „Доповідь про світове соціяльне становище", спрепаровану анонімовими „соціологами" з ОН. В тому звіті, сказав, Д. Мойнігем, „на основі останніх даних— яких і з котрих джерел? — наведено, що в ЗСА у 1967 році нібито нараховувалось 2 мільйони „працюючих бідняків", а в 1974 році їх буде 5 мільйонів.

Америка платить великі суми на ОН — і Америка в праві вимагати від ОН об'єктивности.

М. Сосновський

КОНҐРЕС УКРАЇНЦІВ КАНАДИ

(Спостереження не-делеґата)

(1)

Десятий Конґрес Українців Канади, що відбувся 8-11 жовтня 1971 р., вже за нами. З різних причин цей Конґрес має вийняткове значення для українців в Канаді і його треба розцінювати як своєрідний „водорозділ" в українському канадійському житті. Історичність 10-го Конґресу Українців Канади лежить у тому, що він став форумом, на якому уряд Канади через свого прем'єра проголосив нову політику щодо т. зв. третього чинника в Канаді, тобто у відношенні всіх етнічних груп поза англосаксонською та французькою. У не меншій мірі історичність Конґресу також і в тому, що на ньому врешті зроблено перший крок щодо перебудови організаційної структури Комітету Українців Канади, враховуючи нові вимоги і потреби українського поселення в тій країні.

Розвиток ситуації на відтинку українського поселення в Канаді має, однак, не тільки льокальне значення, а заторкує всю українську діяспору, враховуючи ролю, місце і можливості канадійських українців порівняно з іншими нашими поселеннями, в тому числі і з українцями в З'єднаних Стейтах Америки. Додамо тут тільки, що власне останній Конґрес Українців Канади у Вінніпеґу дав цьому чи не найкраще свідоцтво.

Представництво на Конґресі

Згідно зі статутом КУК, у Конґресі Українців Канади брали участь делеґати складових організацій КУК, яких під сучасну пору є 33, та делеґати відділів і представництв КУК, яких разом є 37, в тому числі 22 відділи і 15 представництв. Складові організації КУК та його відділи і представництва були репрезентовані на останньому Конґресі 567 делеґатами, не враховуючи поважного числа гостей.

Беручи до уваги характер складових організацій, не приходиться заперечувати справжню р е презентативність Конґресу як речника цілої української групи в Канаді, поминаючи комуністів та групи ідеологічно з ними споріднені. Деякі дані про найголовніші організації зілюструють це наше твердження. До таких організацій треба зачислити: Братство Українців Католиків (БУК), Союз Українських Самостійників (СУС), Українське Національне Об'єднання (УНО), Лігу Визволення України (ЛВУ), Союз Українських Канадійських Ветеранів (СУКВ), Федерацію Українських Професіоналістів і Підприємців в Канаді (ФУППК), Союз Українських Жертв Російської Окупації (СУЖЕРО), Союз Українських Студентів Канади (СУСК) та Раду Української Молоді Канади (РУМК).

БУК — організація, афілійована з Українською Католицькою Церквою в Канаді, репрезентує в КУК найбільший сегмент українського населення в Канаді.

СУС — організація, афілійована з Українською Греко - Православною Церквою в Канаді, репрезентує в КУК другий засадничий сегмент українського населення в Канаді.

УНО — об'єднує ту частину українського громадянства, що ідеологічно стоїть на позиціях ОУН(м).

ЛВУ — є речником тієї частини української громади, що ідеологічно пов'язана з ОУН(б).

СУКВ — репрезентує українських канадійських ветеранів з різних воєн (ветерани українських військових формацій мають окремі ветеранські організації).

ФУППК — репрезентує український професійний світ у Канаді та українських підприємців.

СУЖЕРО — об'єднує і репрезентує українців зі східніх та центральних українських земель, які ідеологічно заступають позиції УРДП.

РУМК та СУСК — речники молодого покоління, тобто студіюючої молоді і таких молодечих організацій, як Пласт, СУМ, ОДУМ, УНО, УКЮ, СУМК.

Коли ж до цього додати репрезентацію українських протестантів через Українське Євангельське Об'єднання і українських жіночих організацій через Комітет Українок Канади і цілого ряду менших політичних організацій, наукових, професійних, асекураційно - допомогових — тоді матимемо повний вахляр українського зорганізованого життя та його представництва в КУК і на конгресах українців Канади.

Зовнішньополітичний аспект Конґресу

Під цим оглядом Конґрес Українців Канади був справді імпозантною подією, яка ледве може мати місце, коли брати до уваги будь - яке інше українське поселення у світі. До цього причинилася, безперечно, питома вага українського поселення в Канаді, зокрема в таких провінціях як Манітоба, Саскачеван, Алберта та Онтаріо. Розвиток внутрішньої ситуації в Канаді і суперництво між двома найбільшими етнічними групами — англосаксонською та французькою, протягом останньої декади, значно вплинули на зміну у відношенні „третього елементу", тобто всіх тих інших етнічних груп, які становлять третину всього населення Канади. Не без впливу був і той факт, що окремі етнічні групи, а українська в першу чергу, виростили вже в Канаді свою власну висококваліфіковану провідну верству, яка може з успіхом брати активну і конструктивну участь у загальнодержавному житті.

Отже, не треба дивуватися, що на 10-ий Конґрес Українців Канади вислали своїх офіційних представників і федеральний Уряд, а також уряди всіх тих провінцій, де українці живуть більшими поселеннями (Манітоба, Саскачеван, Алберта, Онтаріо). На Конґресі була також репрезентована провінція Квебек. Мало того, федеральний Уряд визнав за доцільне, щоб форум українського конгресу використати для проголошення нової національної політики в Канаді. Уперше на цьому Конґресі були присутні також два губернатори: з Манітоби та Саскачевану, при чому цим разом Конґрес мав змогу вітати першого губернатора українського роду, д-ра Степана Воробця, як представника провінції Саскачеван.

Серед видатних політичних і громадських канадійських діячів на Конґресі були такі відомі діячі українського роду як сенатор П. Юзик, міністер Б. Ганущак, посол М. Смеречанський, судді: І. Дікур, І. Соломон, Марія Вавриков, переобраний посадник об'єднаного Вінніпеґу С. Дзюба та інші.

Кульмінаційним пунктом Конґресу із зовнішьополітичного погляду була присутність прем'єра Канади П'єра Трудо та його політично-програмова промова з уточненням політики федерального Уряду по лінії заповідженої активної допомоги всім етнічним групам в розвитку їхнього культурного і громадського життя.

Організаційні проблеми

Вже передконґресова дискусія, яка велася на сторінках української преси в Канаді, вказувала на те, що на 10-му Конгресі Українців Канади організаційні питання КУК становитимуть засадничу проблему. Перебіг Конґресу виявив, що ці передбачення сповнилися: наради Конґресу при кожній нагоді перетворювалися на поле бою між речниками радикальних організаційних змін і речниками збереження статус кво, а також тими, які шукали якоїсь компромісової розв'язки.

Речником р а д икальних змін була делеґація Українського Національного Об'єднання, яка знайшла повну підтримку представників молоді, зокрема студентства та деяких професійних організацій. Статус кво намагалися зберегти делеґати Братства Українців Католиків, яке до цього часу втішалося в КУК упривілейованою позицією, маючи статутом забезпечену позицію президента КУК. У цих намаганнях БУК втішався підтримкою Союзу Українських Самостійників, делеґати якого висловлювалися за змінами, але хотіли ці зміни відсунути на черговий конґрес.

Пропозиції делеґації УНО зводилося до того, щоб

(Закінчення на стор. 4-ій)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЩЕ ПРО „ФАТАЛЬНІ ЗАКОНОМІРНОСТІ"

У „Свободі" з кінцем серпня була вміщена стаття В. Гірчака під з а г а ловком „Фатальні закономірності". Автор статті щиро признається, що він не є фахівцем ні з психології, ні з соціології чи біології. Одначе, це не перешкодило йому вшкварити на тему цих наук статтю, а редактори „Свободи" її надрукували.

Говорячи про асиміляцію українців, п. Гірчак нічого новсго не сказав, бож, за його власним висловом, асиміляція „це здебільшого типове явище, що повторюється в багатьох випадках". І дійсно, явище асиміляції старе, як світ, і притаманне воно не лише українцям. Пощо ж тоді, замість того, щоб подати якісь думки чи поради, щоб цю „закономірну" асиміляцію бодай частинно обмежити, п. Гірчак перераховує на пальцях гріхи дівчини, яка вийшла заміж за індуса („батько якої боровся за Україну"...), ганить інженера, що одружився з порторіканкою, і т. д. Щоб довідатися про подібні явища серед української еміґрації, на нашу думку, не треба читати української преси. Досить відвідати першу - ліпшу „національну" бару — там знають багато більше і краще, як автор „фатальних закономірностей".

Намішавши гороху з капустою про біологічні й психологічні чинники асиміляції, автор перейшов на тему соціологічних чинників. І тут він виявив себе не абияким знавцем, як кажуть „радянці" — спецом. Черкнув пером — і появилися два сектори української еміґрації: „західньоукраїнський" і „радянський". Сектори, які, на його погляд, між собою не мають нічого спільного. До „західньоукраїнського" сектору автор статті зараховує не тільки галичан, буковинців і закарпатців, а й волинян „польської Волині". Цих останніх він зараховує до того сектору з невиразною певністю. На думку пана Гірчака, „західньоукраїнський" сектор не асимілюється, або майже не асимілюється, бож то тільки цей сектор робить усе можливе, щоб зберегти свою національну ідентичність. Натомість діяльність „радянців" у цім напрямі дорівнює нулеві.

Зрештою, хто це „радянці"? Автор „закономірностей" так і не з'ясовує цього в своїй статті. Може це монголи, росіяни, грузини? Бож п. Гірчак до слова „радянці" або „східняки" не додає виразнішого окреслення, що це — українці, як це він робить із „західняками". Якщо під словом „радянці" п. Гірчак має на увазі еміґрантів-українців з Дніпропетровська, Полтави чи Києва, тоді ми порадили б йому вилізти зі свого сектору й подихати трохи свіжим повітрям. Українців зі Східньої України на еміґрації відсотково дуже мало, але їхній вклад у збереження національної і духової культури еміґрації є незаступним. Хто це заперечує, той заперечує самого себе. Велика губа ніколи не була міркою патріотизму.

Вже минуло багато часу, як ми опинилися поза межами своєї батьківщини, де вже доростає нове покоління. Покоління не „польських" волиняків, „австрійських" галичан чи „східняків", а покоління нових українців. Покійний Симоненко, Караванський, а навіть Мороз — це вже не витвір сектору „польських" Галичини чи Волині, це „радянці", як їх назвав би п. Гірчак. Це нове покоління, свідоме того, що сектор не творить цілости. Як видно, авторові „фатальних закономірностей" вже запізно це зрозуміти, а тому він і далі невтомно продовжує товкти воду в ступі про східняків і західняків.

Філософування на тему, хто є ліпшим українцем тут, на еміґрації—той з Бібрецького повіту чи той з Конотопу — приносить користь усім, тільки не українцям, незалежно від того, відкіля вони походять.

К. Кузьменко

Кліфтон, Н. Дж.

ФАТАЛЬНІ ПОМИЛКИ

Читаю з увагою статті в українській пресі про наше життя на рідних землях і у вільному світі. Деякі з тих статтей є гіркими пігулками, але гіркі пігулки частіше приводять людину з хронічної недуги до уздоровлення, які ті, що трохи присолоджені.

У „Свободі" в числах 160 і 167 вміщені статті пп. В. Гірчака, „Фатальні закономірності" і В. Коваля „Про фатальні закономірності", як спростування й оборона українців Східньої України. Відтак третя стаття д-ра Гр. Дмитрева, теж на цю саму тему, але дещо з лікарського фахового досвіду.

Загально, коли вникнути в нашу українську історію, то можна цей наголовок „Фатальна закономірність", змінити на „Фатальні помилки". Ці фатальні помилки здебільша стосуються, як у минулій історії, так і в нашому часі, політичних і релігійних провідників. Український нарід, як загал, завжди довіряв своїм провідникам. Але це була б фатальна помилка, коли б ми всю вину звалювали на наших провідників, забуваючи про потуги великих держав і їхніх проводирів, що гендлювали безборонними народами і їхніми територіями. Навіть недоля бідних скитальців по другій світовій війні рішилась в Ялті. Всі „фатальні закономірності", всі „фатальні помилки" повинні показати нам дорогу до спільної всенародної консолідації, без різниці політичних і релігійних поглядів. Бо цим різним поглядам не було й не буде кінця.

Щодо пп. В. Гірчака і В. Коваля, то їхні статті мають певну дозу рації, як асиміляційні закиди й оборона. Але, щоб знайти дорогу до скорішого порозуміння, треба звернути увагу на українське життя під окупацією московського й австрійського царизмів. Відомо, що в московській імперії 1876 року був уведений так званий „Валуєвський закон" про насильну асиміляцію. Той закон асиміляції щодо українського народу й досі має силу. Але ми, українці у вільному світі, будьмо щирі самі з собою і скажімо собі одверто: хто нас асимілює у вільному світі? Ми маємо вільну волю до всяких організацій: українських високих установ, церков, які вільні від державного податку, маємо можливість закладати наші ріднонаціональні школи, аж до університетів, маємо різні видавництва, друкарні, пресу різних політичних і релігійних напрямків, — хто нас направду асимілює?

Коли п. В. Гірчак згадує про волиняків і каже: „виробляли в своїй свідомості до громадянського єднання" за часів Польщі, то це питання. За панської Польщі найтвердішим бастіоном проти асиміляції була Галичина. В обороні українців Східньої України добру відповідь дав п. В. Коваль. Асиміляція українського народу на східній території України почалася від полтавської воєнної катастрофи 1709 року, а „Валуєвський закон" — це насильна асиміляція, і головна увага була звернена на прикордонну смугу, Волинь і Полісся, переважно Волинь, що межувала з Галичиною. До тієї асиміляції всецiло було заанґажоване духовенство так званої „Русскої Православної Церкви". Заввага: не „російської", а „русскої", бо цим гачком „русскої", принадливим для несвідомих українців, московське православне духовенство ловило українську рибку.

На особливу увагу заслуговує коротка стаття д-ра Гр. Дмитрева, який також покликається на „фатальну закономірність", але його практичний досвід як лікаря з молодими людьми дає дещо реальне. На початку він наводить Черчилла і Хрущова, як вони розуміли та як дивилися на асиміляцію. Державна мова для них є силою, що веде до асиміляції. І ми, сучасники, бачимо, як на долоні, як ця державна асиміляція українську молодь на рідних землях і на еміґрації топить у чужомовному морі.

Ця „фатальна закономірність" пересякнута егоїзмом, що перечить найвищому порядкові, встановленому Богом, Творцем Усесвіту, нашої Землі і всього, що на ній існує. Він кожному народові дав його національні прикмети й мову. Далі д-р Дмитрів, вказуючи на жидівську релігію, пише: „П'ять тисяч років минає, вона їх стримала від винародовлення". Питання, чи жиди зліплені з іншої глини, не з тієї самої, що й українці? Тут фактично треба українців зачислити до „фатальних помилок", почавши від найвищих верховодів до звичайного фабричного робітника.

Гр. Домашовець

ІЗ СВІДЧЕНЬ ІБРАГІМА

(8)

Таких людей там дуже багато. Пригадую один страшний випадок з таким Нестеровим. Він був кінорежисером в Англії, ну, роками жив там, а по війні вирішив, що треба допомагати Росії, мовляв, Росія в біді. Почав слати гроші (він був дуже багатою людиною) і його совєтське посольство стало намовляти поїхати, відвідати свояків. „Ми — заявили йому, — вам допоможемо, і все буде дуже добре". Нестеров погодився, поїхав, його заарештували просто в порту в Ленінґраді. Я його зустрів уже на Сибіру, в Тайшеті: внаслідок побиття в КҐБ у нього були спаралізовані ноги і він був у жахливому становищі. Через рік-два після нашої зустрічі помер у таборі.

Доля таких людей страшна, бо вони ж бачили Захід, вони знали, що таке свобода і, потрапивши в СССР, звичайно, заламувались і не витримували.

Бачив я дуже багато вірмен, які приїхали на заклик: „Повертайтесь, вірмени, на батьківщину!" Ті люди, прибувши додому ,побачили, в яких умовинах вони будуть змушені жити, і почали кричати, що хочуть назад до Франції. Тоді їх почали заарештовувати й відсилати до таборів.

Бачив я кілька осіб, що повернулися з Канади — українців. Вони, потрапивши до таборів, рвали на собі волосся, плакали, але з таборів на свободу не так швидко потрапиш.

Всі такі люди розуміють — але занадто пізно, — ностальгія, яка їх охоплює за кордоном, це оправдане почуття, але воно хибне: бо можна любити свою країну, можна тужити за нею, але не можна повертатись до режиму, який тебе обов'язково знищить.

Мене часто на різних зустрічах запитують: чи потрібні активні дії, чи треба допомагати тим, які ще мучаться в СССР?

Коли я чую таке запитання, то з жахом усвідомлюю, наскільки тут, на Заході, люди, навіть кровно пов'язані з Росією, з Україною, з Білоруссю, з Литвою, з жидами чи з татарами, не розуміють ситуації, яка існує в СССР. На тій території є дуже багато людей, які прагнуть, в першу чергу, позбутися совєтського режиму, а подруге — вирватися із тих страшних, залізних обіймів, у які вони потрапили. Тому кожний із них з вдячністю, з радістю сприймає кожну активну дію з-за кордону, скеровану їм на допомогу.

Люди, які перебувають тут, у вільному світі, повинні пам'ятати, що кожна активна дія на Заході допомагає звільненню людей в СССР. Я думаю, що кожному зрозуміло, що зробити з людини скривдженої, несміливої, пригніченої хоробру, відважну людину можна тільки прикладом. Слова, звичайно, мало допомагають. Якщо ви будете кричати про відвагу, а не будете діяти, то це будуть сприймати в СССР не як позитивний, а як негативний факт. Це дуже просто пояснити: народи в СССР втомились від демагогії, втомились від промов — ніхто там не вірить на слова. Тому, якщо хочете навчити ваших братів відваги й активної боротьби, ви повинні звідси показувати на прикладах, що ви дієте. Кожна дія звідси викликає там бажання стати на ввесь зріст, випростатись, заявити, що я теж внутрішньо вільний. А для совєтської влади є найстрашнішими внутрішня свобода і єдність людей. Треба пам'ятати, що випростана спина раба дуже лякає совєтську владу.

Я в СССР багато разів чув від товаришів, що в загальному у нас більшість населення перебуває вже в останній стадії рабства: це коли раб уже навіть не усвідомлює, що він — раб, він уже примирився, звик до свого становища. З такого стану треба людей виводити. А виводити їх можна тільки активною боротьбою. Але в активну боротьбу тут, на Заході, входять і промови, і збори, і демонстрації, і пікетування тих, які приїздять із Росії з так званим культурним обміном.

Щодо цього питання, то я скажу вам таке: із Совєтського Союзу КҐБ не випускає людини за кордон, а тим більше до Америки, доти, поки вона не дасть офіційної підписки про те, що буде співрацювати з КҐБ, стане донощиком. Про це вже писав Анатоль Кузнєцов в Англії. І в СССР усі знають, що коли людина їде за кордон, як представник країни, то це ґарантія на те, що її вже завербували для праці інформатора КҐБ. Так їдуть звичайно і поети, і письменники, і музики, і танцюристи, і в цьому відношенні немає чого бути скромними — треба виявляти себе активно й через них заявляти про те, чого ви домагаєтесь. Хоча навіть вони і аґенти КҐБ, але, повернувшись на батьківщину, десь у Молдавію, на Україну чи в Росію, безумовно розповідатимуть своїм близьким і знайомим про протестаційні демонстрації, в яких ви вимагали звільнити заарештованих опозиціонерів режиму, що ви заявляли на повний голос свої бажання й вимоги.

Запевняю вас, що це викличе значно більше враження, аніж би вони розповідали, що їм підносили квіти, що в пляні культурного обміну до них гарно відносились і про них турбувались. Адже в Росії всі оті квіти і всі ті офіційні зустрічі сприймаються, як цілком звичайне явище: там усі розуміють, що це роблять не люди, а держава. Зате всяку демонстрацію протесту вони дуже добре зрозуміють, і переконаються, якою свободою ви користуєтесь. А реальний вияв свободи значно більше переконує, ніж проголошення тієї свободи в документі, на словах. В СССР на словах також проголошують свободу, але всі знають, що її немає, що не можна ні демонструвати ,ні говорити правди.

Треба відмітити ще й другий у цьому відношенні фактор — це листи, листовний зв'язок, який не тільки можна, а й треба провадити з Совєтським Союзом. Кожна поштівка, кожне слово з-за кордону розцінюють там, як простягнену братську руку. Щоразу, коли людина дістає таку пошту, вона біжить до рідних, до знайомих, показує її, каже: „Ось бачите, про нас ще пам'ятають, у нас ще є якась надія". А коли такої руки, простягненої від вільних людей з Заходу ,немає, дуже порожньо й важко живуть люди, які мріють про волю.

Я довгі роки сидів у таборах і добре пам'ятаю, як ми чекали хоча б найменшої весточки з Заходу про те, що нас не забули. Ми втрачали всяку надію, коли з року на рік не мали ні одного слова із-за кордону. Дуже добре пам'ятаю, як одного разу одержав поштівку з Ізраїлю. Це була звичайна поздоровча поштова картка з нагоди Нового Року і з побажаннями здоров'я та здійснення надій. Ту поштівку бачили десятки й десятки тисяч ув'язнених. Вона ходила з рук до рук, її передавали й передавали, намагалися дошукуватись між рядками якогось іншого змісту, якихось натяків на свободу, на турботу. І всі говорили: „Ось бачите, про нас пам'ятають — нам пишуть, пишуть". Це надзвичайно важливо, коли немає надій в житті, коли над тобою сіре небо, навколо сірі стіни і безпросвітня перспектива одержати в такий час вістку з волі.

Конференція в справі збереження і розвитку української культури в Канаді

Оттава (КУК). — З ініціятиви відділу Комітету Українців Канади в Оттаві й за співпрацією та участю всіх прочих відділів КУК Східньої Канади, відбулася 18-19-го вересня 1971 р., в Державній Бібліотеці, успішна Конференція по відношенню української культури.

Конференцію попереди л и дві виставки: 1.) 4-го серпня 1971 р. — „Іміграція до канадських Прерій, 1870 — 1914" у якій між іншим згадано і ранню українську іміграцію, та 2-га 17 вересня 71 р., — виставка присвячена 80-ій річниці українського поселення в Канаді. Обі виставки відкривав державний секретар, міністер Ж. Пелет'є, в присутності Державного Архівара та директора Державного Музею.

В Конференції взяли участь біля 400 осіб (зареєстровано 357), в тому числі біля 50 представників федерального і провінційного урядів, та представників інших народів.

Конференція складалася з 4-х сесій. Відкрив її словом привіту полк. Б. Яримович, гол. відділу КУК в Оттаві.

На тему першої сесії — „Освіта" — проводив нею інж. Б. Максимець, Торонто, доповідали: п-е Я. Лозовчук і М. Вавришин — Торонто, проф. Б. Боцюрків, Карлтиський університет— Оттава, і проф. М. Лупул, Албертський університет, Едмонтон.

В другій сесії — „Творчість" — якою проводив В. Ярош — Оттава, виступали три панелісти з молодшої ґенерації: Х. Хом'як, І. Масюк і О. Лозовчук, та доповідали: д-р Р. Климаш, Держ. Музей, Оттава, А. Григорович, бібліотекар Торонтський університет, та проф. Р. Сербин, Квебекський університет, Монтреаль.

Третьою сесію — „Напрямні культурної політики" — проводив Т. Цехмістро, голова КУК, Монтреал. В цій сесії виступали урядові представники: д-р К. Рой в і д Держ. Музею — Оттава, Р. М. Воррен, з. міністра Провінційного Секретаря і Громадянства Онтаріо, М. Коллен, з. міністра Освіти й Культури пров. Квебек, і ст. Яворський, який зложив привіт від Федерального Уряду — Державного Секретаря, — Відділ Громадянства.

На окреме відзначення в цій сесії заслуговує добре приготована і гарно передана доповідь сенатора Павла Юзика, професора історії Оттавського університету п. з. „Стратегія мовних і культурних напрямних".

В четвертій сесії „Рекомендації" — головував проф. Ю. Даревич, Йоркський університет, Торонто.

Рекомендації спрямова н і до українського громадянства, Комітету Українців Канади, його відділів, українських Церков, молодечих організацій, українських пірприємств та фінансових установ, федеральних та провінційних урядів та до різних установ. Вони мають бути представлені на розгляд 10-му Конґресові Комітету Українців Канади, 8-11-го жовтня ц.р., у Вінніпеґу, а також на „Спадщина Онтаріо", що його скликає провінційний уряд на квітень 1972-го р. З численних рекомендацій, слід згадати про ту, що є відносно створення Інституту Українсько-Кан. студій. Під кінець Конференції був покликаний до слова о. д-р Кушнір, Президент Комітету Українців Канади, який висловив кілька заміток відносно Конференції та української спільноти в Канаді.

Столичні щоденники помістили обширні звідомлення, а ТВ й радіостанції передавали короткі вісті про Конференцію.

На покриття коштів Конференції одержано більші субсідії від Фед. і Пров. Уряді, та менші від деяких установ (УНСоюз) та відділів КУК.

Кон'еренція, хоч переладована доповідями, була на високому рівні.

Вона дала нагоду пізнати інтелектуальний потенці я л яким диспонує наша спільнота, зокрема між професорськими кадрами (проф-и Б. Боцюрків, Ю. Даревич, М. Лупул і П. Юзик, заслуговують на відмічення).

Помічається рівнож, щ о молодь, чи молодша генерація починає більше цікавитись українською культурою.

Її тривожить питання чому в нас не має властивих людей на властивих місцях? Цебто у наших проводах.

Вона хотіла б бачити покращання під цим оглядом як у проводу КУК, так і в проводах інших організацій риканським Комітетом (УКК) і в проводі Світово г о Конґресу Вільних Українців.

Можливо, що їхнє бажання стане з часом і визовом для них самих.

О. К.

20-річчя радіопрограми ім. Володимира Блавацького у Філядельфії

Одного осіннього ранку, двадцять років тому, українці у Філядельфії почули на хвилях етеру — добре знайомий з української сцени голос великого актора й режисера, Володимира Блавацького. Цей голос знову залунав, цей раз уже з платівки — 25-го вересня 1971 року, коли збулося 20-ти річчя української радіопрограми, що носить тепер його ім'я — та яку досі провадить Евдокія Дичко-Блавацька.

Двадцять років послідовної безперервної праці в будь-якій ділянці культурного життя народу — немає сумніву, що радіомовлення на доброму рівні є важливою і цілком незаступною культурною роботою — вже саме собою заслуговує відзначення. Та коли це робить талановита акторка великих можливостей, що після смерти чоловіка зійшла зі сцени (інколи ви можете почути її, як прекрасну рецитаторку, як це було, напр., у Філядельфії, на Вечорі померлого перед тим Евгена Маланюка), а всю свою снагу, усе своє бажання послужити українській справі, культурі віддала початій разом з чоловіком справі радіомовлення (вона ж керівник радіопрограми і диктор) — то це вимагає особливої уваги.

А не легко воно, попри зз робіткову роботу, турбуватися самій, від початку до кінця, такою радіопрограмою: приєднати більш чи менш постійних співробітників з різних ділянок, заздалегідь подбати про важливий актуальний матеріял, напр. Різдв'яне й Великоднє Послання Верховного Архиєпископа, що треба було впору дістати з Риму, про платівки з відповідною до програми музикою, про радіомонтаж з виступом мистців на сцені; підготовити мистецьке читання до слова про поета чи письменника. І ще дістати тих „спонзорів", що допомагають оплатити дедалі дорожчий час програми, та яких оголошення треба — майже з правила — зредаґувати, а часом і піти по тих кілька долярів, бо в купця немає часу їх вислати... Кожної суботи, коли народ ще відсипляє свої „залеглости", негода на дворі чи сніговія, нелегко вже з самого вчасного ранку поспішати на радіостанцію, щоб о восьмій годині відкрити програму.

Зустрінете Евдокію Дичко-Блавацьку на кожно м у концерті, виставі чи доповіді, гостро причасну до всіх питань українського життя тут і там, завжди так само, як ви бачили її на сцені у Львові, в Німеччині, чи на останній постанові В. Блавацького у Філядельфії „Невідомий вояк", що не на цілих три місяці попередила смерть нашого актора й режисера — десять днів після вистави йому зробили останню, фатальну вже операцію...

Радіоавдиція імени Володимира Блавацького — справа, якою Евдокія Блавацька продовжує працю свого чоловіка, режисера і вчителя.

Тому радісно було почути, як з 20-ти літтям авдиції імени Володимира Блавацького її вітали теплими листами, побажаннями, грошовими дарунками на непосильно великі радіові оплати.

Хотілося б, щоб такі листи наспіли до Евдокії Дичко-Блавацької з усіх сторін, де живуть колишні звеличники її таланту, заслуг Володимира Блавацького.

Такі відзиви, надіслані на адресу радіостанції, були б також допоміжні для престижу цієї гарної програми, та й українського радіомовлення взагалі.

Адреса: WTEL Radio Broadcast c/o Mrs. Eudokia Dyczko - Blawatska, 4140 Tie York Rd., Philadelphia, Pa. 19190.

М. Струтинська

Сороκліття священства о. Ярослава Шуста

У неділю 29-го серпня 1971 р., бриджпортська парафія Покрови Пресвятої Богородиці торжественно відзначила сорок-ліття душпастирського служіння свого пароха о. Ярослава Шуста.

О четвертій годині по полудні отець Шуст відправив Благодарственну читану Службу Божу. Пристоящими були, о.Володимир Андрушків і о. Богдан Волошин. На Службі Божій був присутній владика Кир Йосиф Шмондюк і отці: Еміль Манастирський, Василь Лар, Климентій Прийма, Петро Огірко, Андрій Назаревич, Любомир Мудрий, Степан Чомко, Василь Осташ, Богдан Смик, Йосиф Скульський і Константин Бердар. Був також із Закарпатської Церкви в Бриджпорті монсеньйор Тома Долинай та із польської національної Церкви в Бриджпорті прaлат Домбровскі.

Владика Кир Йосиф сказав в своїй проповіді про велике завдання священиків.

О год. 6-тій почався бенкет, якого програмою проводив голова місцевого відділу УККА і секретар Провидіння, Мирослав Стахів. Він відкрив прийом, привітав Владику, представив священиків, рідню, приятелів, організаційних представників, учительок і комітетових ювілейного свята.

При кінці вечері, розпочалася програмова частина. П. Стахів розказав про початки священичої праці в ЗСА ювілята та про його поміч в справі спровадження скитальців.

Головним промовцем був Капелян Пласту і парох Ютики, о. Богдан Смик, який підкреслив 40-літній ювілей його священства і 50-літній ювілей його праці в Пласті.

Евген Пендаківський і Роман Сливінський—14-літні школярі відіграли на бандурах дві пісні.

Ольга Салук з Нюарку, колишня сусідка ювілята, з Радехова, розповіла присутнім як молодий отець Шуст працював та всі зусилля вкладав у працю для своїх парафіян в Просвіті, Рідній Школі, в кооперативі, Сільським Господарстві, а молода його дружина— Леся Шуст організувала жіноцтво, Відділи Союзу Українок, влаштовувала окружне Свято Селянки, обжинки, організувала доростаючу молодь із ними давала різні вистави.

Група дівчаток, головно гурток пластунок новачок під проводом Христі Сливінської відспівали дві пісні.

Отець Долинай говорив англійською мовою про о. Шуста як доброго сусіда, доброго священика, доброго працівника.

Христя Сливінська і Оксана Тромса відспівали дві пісні. Вітав о. Шуста Андронік Копистянський, голова Пластового Сеньйорату і курінний 8-го куреня імени Григора Орлика, до якого то куреня налеить і отець Шуст.

Мирослава Чубата зложила привіт і подяку о. Шустові від 73-го Відділу Союзу Українок, в якому членкинею є п-і Шуст.

Від місцевого Пласту, інж. Володимир Шуст висловив слова признання за це, що як священик він все виховував молодь так, щоб зберегти її для українського народу і УКЦеркви.

Голова Пластприяту, Василь Пелещук, підкреслив активність отця пароха як в місцевому Відділі УККА так і в братських Союзах-УНСоюзі, УРСоюзі і в „Провидінні". Він підкреслив те, що отець парох все дбає про молодь, старається про курси українознавства для неї, турбується Помісністю УК Церкви та пильнує, щоб і американці були познайомлені з історією України і правами, які належаться українському народові.

Тостмайстер М. Стахів в імени відділу УККА в Бриджпорті і від Відділу „Провидіння", якого о. Шуст є предсідником, зложив Ювілятові подяку за його постійну, дбайливу працю. Голова Батьківського Кружка, Володимир Болоний, зложив подяку й побажання многих літ, а о. д-р Константин Бердар зложив привіт від Головної Управи „Провидіння" і численних членів „Провидіння". Отець Бердар підкреслив, що він приїхав, щоб також зложити особисті побажання для батька свого доброго парафіянина, яким є Ігор Шуст,—син отця Ювілята.

Дмитро Чернявський, довголітній голова Церковного Комітету зложив побажання многих літ, а його дружина, Анна Чернявська, довголітня голова Марійської Дружини, гарними і теплими словами вітала Ювілята від Сестрицтва. Тоді, Ліда Пелещук віддеклямувала вірш-побажання, а Ганя Бабій вручила Ювілятові квіти.

По прочитанні ще кількох привітів, говорив о. Ювілят: „12-го липня 1931-го р. прийняв я обов'язок священства. Поза моїми батьками я є також вдячний своїм професорам і тодішньому ректорові, а теперішньому Верховному Архиєпископові, що навчили мене працювати для своєї Церкви і свого народу. Пам'ятаю одну науку, на якій сказано до нас семінаристів: „Не замикайтеся в захристії, а йдіть поміж людей!" Отець Шуст розказав про свої початки на парафії в Бриджпорті, на якій він є від початків свого приїзду до Америки, а потім подякував Комітетовим за зладження Ювілею, а владиці, священикам, родині, приятелям і всім присутнім, що звеличали його ювілей.

На закінчення, о. д-р Богдан Волошин провів молитву.

Отець Ярослав Шуст знаний не тільки своїм парафіянам міста Бриджпорту, Конн., але також українській спільноті в ЗСА. Він разом зі своєю дружиною гарно виховали своїх двох синів. Старший син Ігор здобув титул мґ-ра економії і є віце-президентом Філядельфійського Національного Банку, де провадить відділ заграничної торгівлі. Він є одружений з Дарією Пушкар і вони мають троє дітей, які говорять—українською мовою. Молодший син Нестор є мґр хемії і доктором права. Працює в Ню Йорку в Гайді Корпорації як „пе-тен аторні". Він одружився зі Зенею Лининською і також мають троє етдій і їхні діти також говорять по-українськи.

Отець і п-і Шуст дуже активні в організаційному житті і кожна людина в русі „За Патріярхат" знайомі з їхньою відданістю і працею для цієї цілі. Отець Шуст є активним членом в Братстві св. Андрея і березні 1971-го р., він був в делеґації в Римі, щоб спільно заговорити і стати в обороні прав УКЦеркви.

Верховний Архиєпископ Кир Йосиф Сліпий прислав Ювілятові свої щирі побажання, а оцінюючи щирість і працю свого священика, підніс його гідність до титулу - Радника.

Мирослав Стахів

МОНОГРАФІЯ ПРО М. ДРАГОМАНОВА

Київський Університет видав монографію Р. Іванової під наг. „Михайло Драгоманов у суспільно-політичному русі Росії та України". Вістка про вихід такої книжки розпочинається в „Літературній Україні" з 12 жовтня словами: „Не можна уявити нашої історії другої половини 19 ст. без постаті Михайла Драгоманова". У книжці має бути висвітлена „громадська діяльність, ідейні пошуки, політичні погляди Драгоманова", народництво, москвофільство тощо.

Ярослав Падох

ОСТАННІЙ З МОГІКАН

Пам'яті д-ра Юліяна Заяця, судді, мистця і вченого

Рівно сорок днів тому помер у Львові сл. п. д-р Юліян Заяць, який своїм багатим обдаруванням і вмінням використати свої здібності, живо нагадує євангельську історію про таланти, яку недавно, читаючи Євангеліє, пригадували нам пан-отці з висот церковних амвонів.

Суддя і науковець, маляр і співак, математик і спортовець — чи може бути ширший діяпазон обдарування однієї людини й дивніша комбінація зайнять і покликань!

Суддя Найвищого Адміністраційного трибуналу у столиці, й до того ще чужої держави; професор, легендою окутаного Українського Тайного Університету у Львові; радник консисторії Слуги Божого, Андрея Шептицького; автор петицій-протестів до Ліги Націй в Женеві та меморіялів до Папи Римського в обороні спацифікованого священства і його вірних, які в той грізний час, творили одно стадо під єдиним пастирем, Владикою Митрополитом — чи можна було певніше використати Богом дані таланти й поставити їх на службу своєму народові?

Св. п. д-р Юліян Заяць

Майже на сторіччя протягнулася ця служба. Покійний прожив більше дев'ятдесят один рік у повноті здоров'я тіла, духа й інтелекту. Ще на своєму вісімдесят другому році брав участь у плавацьких змаганнях за мистецтво Львова, а рік раніше був солістом на Шевченківській академії цієї галицької столиці. А до своїх останніх днів малював й виставляв свої картини, студіював теософію і завершував збірник цитат з античної літератури та права, до останка зберігаючи знамените знання старогрецької і латинської мови.

І нагло прийшов край цій багатій й кипучій активності. Покійний помер 2-го вересня 1971 р., не доживши на жаль, біблійного віку, хоч всі познаки давали на це надію.

Д-р Юліян Заяць народився 30-го травня 1880 р. в сім'ї священика, в Богутині. Його батько, о. Симеон, син селянина й внук кріпака, був спершу парохом у Богутині, а згодом у Ходорові. Його мати Іванна Дольницька була також донькою священика о. Августина й сестрою віденсько г о гофрата Антона. Вона ввела рід Зайців до самого центру вікової священичої аристократії Дольниць к и х, Літинських, Охримовичів і других. Батьки подбали про найкращу освіту сина. Після покінчення німецької гімназії у Львові в 1899 р. Покійний студіював право на Львівському Університеті, а після сецесії на університеті в Кракові закінчив його докторатом „кум авспіціїс Імператоріс", бувши в е с ь час студій визначним і склавши всі докторські риґорози з відзначенням. Це відкрило д-рові Заяцеві шлях до державної стипендії для дальших студій. Студіював римське право та папіруси на Кайзер Фрідріх Університеті в Берліні й підготовив габілітаційну працю, прийняту університетом у Львові й тільки війна, а там, за польської окупації, бойкот українських вчених на тому ж університеті, с п р я м у в а л и Покійного зі шляху теорії на шлях практичного стосування п р а в а — спершу в Генеральній Прокураторії, а там у суді. Війну перебув в ранзі капітана. Користаючи з особливого нахилу до Математики, викладав балістику в артилерійській школі. Після війни, відмовившись від складення присяги польському урядові, д-р Заяць працював, як адвокатський аплікант у адвоката д-ра Коса в Комарні, а після признання Галичини — Польщі, повернувся до Генеральної Прокурато р і ї, де, як її радник, продовжував працю до грудня 1937-го р., коли був номінований суддею Найвищого Адміністраційного Трибуналу в Варшаві. Під час війни, за німецької окупації, став суддею Апеляційного Суду у Варшаві, а від листопада 1941-го р. очолив такий же Апеляційний Суд у Львові, який крім судових завдань переводив організацію українського, на місце польського, судівництва в Галичині. В 1944 р, як наближалася нова совєтська окупація, разом із сином вибрався на Захід, але після наради з Митрополитом Андреєм і крилошанами, залишився у Львові, щоб у нових умовах продовжува т и свою службу народові. Арештований просидів одинадцять тижнів у большевицькій тюрмі, з якої звільнено його передусім в наслідок інтервенції Митрополита та судових урядовців, якими він піклувався під час німецької окупації. З часом Покійний став викладачем Університету Івана Франка і співробітником Академії Наук УРСР. Після сталінських переслідувань, позбавлено його цих постів і він заробляв на прожиток, як помічник переплетника Університетської Бібліотеки. Після смерти Сталіна не допущено його до викладів на університеті й до часу свого спенсіонування, на 82-ому році життя, Покійний працював, як архівар стародруків Університетської Бібліотеки.

Згадати б ще про правничі дослідчі праці Покійного, зокрема з ділянки церковного права. Його праця про конкордати була надрукована в журналі „Життя і Право", що його видавали Союз Українських Адвокатів та Товариство Українських правників у Львові, членом Управи якого був Покійний довгі роки. Його знання церковного права заставило його служити львівськ і й Митрополії, як правний дорадник Консисторії і самого Митрополита Андрея.

Покійний д-р Заяць був незвичайно обдарованим мистцем. Вчився малярства у славного польського майстра Вигжевальського та в мистецькому Відділі Промислової Школи у Львові. Виставляв свої картини на різних виставках, з яких чимало зберігаються в різних ґалеріях включно до Третяківської ґалерії в Москві В Музею Українського Мистецтва у Львові знаходить с я біля триста його картин. Побіч малярства, Покійний був обдарований добрим голосом, який школив у Львівській Музичній Консерваторії, в клясі співу проф. Ніжанковського. Був визначним знавцем-колекціонером порцеляни, кришталів і картин; свою велику бібліотеку віддав на склоні життя — львівському Відділові Української Академії Наук.

А побіч усіх цих багатств доля не відмовила Покійному найбільшого — благородности й нічим не затемненої, навіть, у найва ж ч и х хвилях життя, погоди духа. І це більш, як все інше, зберегло в усіх, хто знав його, переконання, що була ц е справді незвичайна людина.

Покійний одружився на своєму 27-му р. життя з Фалиною Павенецькою, яка померла у Львові в 1963 р. Обоє мали двоє дітей, Івана і Євгенію. Син Покійного — Іван, колишній правник і суддя, а тепер архітект в Ню Йорку, відомий українській заморській громаді, як довголітній голова Т-ва Українських Інженерів в Ню Йорку.

Покійний перед смертю прийняв св. Тайни й його похоронено 2-го вересня ц. р., після відправ у своїй улюбленій Волоській церкві, у родинній гробниці на Личаківському кладбищі. Під час похоронів співав Хор Трембіта, а з дзвіниці Волоської Церкви доходили звуки славетного дзвона Кирила. Парох, прощаючи — дякував Покійному за прив'язання до церкви й парафії і за допомогу їй та участь в церковному хорі, а співробітники бібліотеки Академії Наук та родина склали вінки. Покійний помер так, як у наші суворі дні вмирає багато українських батьків і матерів — надаремно кличучи свого сина, який, в силу обставин, заледве всnів на похорон батька.

20-річчя Кооперативної Громади у Вінніпеґу

Під таким наголовком появилась нещодавно чепурно видана, на 112 сторінок „Коротка історія Кооперативної Громади та українських кооперативів до кінця 1969 р", її написав відомий кооперативний діяч - публіцист Андрій Качор. Цією книжкою управа „Кооперативної Громади" у Вінніпеґу вирішила відзначити 100-річчя Канади та вклад українських піонерів і наступних поколінь у її розвиток.

Монографія складається з таких розділів: частина перша — Історія Кооперативної Громади (початки в рр. 1948-49) та всі важливіші етапи її розвитку в 50-их і 60-их роках; друга частина — Коротка історія українськ и х споживчих кооператив у Вінніпеґу (всіх їх 6). У третій частині подано коротку історію українських кредитових кооператив у тому місті (загальним числом 10).

У книжці подано адресар усіх кооператив та чимало фотодокументів до цієї цікаво опрацьованої хроніки кооперативних досягнень наших земляків в одному канадійському місті.

Відновлено діяльність УЛТПА — Відділ Міннесота - Норт Дакота

Міннеаполіс, Мінн. — Бажаємо повідомити нашу громадськість а головно українських лікарів, що по підготовчих стараннях головно д-ра Богдана Гординського з Норт Дакоти та д-ра Анатоля Лисого і д-ра Івана Дорощака з Міннеаполіс, Мінн. — дня 21-го серпня ц. р. відбулися Загальні Збори цього найдальше на захід висуненого Відділі Українського Лікарського Т-ва Америки. Зборами проводив д-р Орест Филипович, б. голова цього Відділу, а секретарював д-р Іван Дорощак.

Зі звіту Управи з попередньої каденції виходило, що причини припинення діяльности Відділу УЛТПА в Міннесоті були подвійні, а саме: місцеві радше особисті непорозуміння, а в ще більшій мірі помилки Головної Управи УЛТПА — так відносно нашого Відділу як і загального напряму діяльности УЛТПА.

Над звітом Управи розвинулася щира і одверта товариська дискусія, в якій брали участь майже всі присутні, а головно д-р Жуковський, д-р Филипович, д-р Лисий, д-р Гординський і д-р Дорощак, в якій вияснено всі наболілі справи. По цій основній дискусії одноголосно рішено відновити діяльність цього Відділу УЛТПА та візвати всіх лікарів, дентистів і фармацевтів з Міннесоти і Норт Дакоти стати знову членами цього одинокого професійного Т-ва тимбільше, що на терені Міннесоти і Норт Дакоти є понад 25 українських лікарів. — Опісля вибрано нову Управу в складі: д-р Петро Попадюк — голова, д-р Богдан Гординський — містоголова і д-р Іван Дорощак — секретар і скарбник.

По виборі Управи обговорено ряд організацій н и х проблем, а на увагу заслуговує справа доросту і нашої молоді, яку порушив д-р Дорощак, бо на Міннесотськім Університеті є студенти медицини з якими рішено нав'язати контакт для співпраці і приєднання їх до нашого Д-ва. Також рішено вислати 20 дол. на пам'ятник проф. д-ра Бориса Андрієвського. На ці збори приїхали з Норт Дакоти (понад 450 миль) д-р Антін Жуковський і д-р Богдан Гординський — тому дивним було, що кілька наших лікарів, які живуть в Міннеаполіс не прибули на збори, або не оправдали своєї неприсутности. Збори відбулися в гостиннім домі п-ва Дорощаків, які по зборах гостили присутніх перекускою.

Збори закінчено побажанням, щоб в нашім Т-ві запанувала єдність, довір'я і взаємопошана, із особливим побажанням нав'язати співпрацю з іншими професійними організаціями на терені Міннеаполіс.

А. Ж.

Українські дошкільні дні

Філядельфія. — З метою кращого розвитку українського дошкільного виховання відбудуться тут, від п'ятниці 22-го жовтня до неділі 24-го в Домі СУА і домівці Світлички УЗХ Українські Дошкільні Дні. У триденній програмі запляновано — низка виховних і навчальних зайнять, виставки, доповіді, практичні лекції, вчительськ і конференції. Побіч цих освітніх і методичних нарад відбудуться теж організаційні, а в їхньому центрі основуючі Збори Об'єднання учителів і діячів українсько г о дошкілля.

На Українські Дошкільні Дні є запрошені вчительки світличок і садків, Виховні референтки Округжних Рад і Відділів СУА, ОЖ ОЧСУ, УЗХ, Організації молоді і як гості учительство і громадяни, які розуміють вагу української освіти для молодого покоління.

Українські Дошкільні Дні організує Осередок Дошкілля ЗСА, при співучасті американського Представництва ОПЛДМ, фірми виховних посібників „Освіта" та інших видавництв української дошкільної літератури в Америці.

Дошкільне виховання, що охоплює дітей від 3 - 6 року життя є сьогодні важливим фактором загального виховання і входить вже як обов'язкове у виховні системи Америки. Українське дошкілля має, крім загально-виховного значення теж національне, бо воно дає дитині рідне оточення, змогу розвивати українську мову, пізнавати в ній Бога, світ, і людей.

Не зважаючи на цю велику ролю, яку сьогодні має дошкільне виховання, українське дошкілля не є в нас поставлене в потрібній кількості і на бажаній висоті. Умови для розвитку дошкільних інституцій у нас — несприятливі, зацікавлен н я української громади цією ділянкою — мале.

Для кращого розвитку української дошкільної ділянки, для створення спільної основи програмової праці для різних світличок, для співпраці учительства, для кращої координації праці, для зв'язків з громадянством, а головно для збільшення мережі світличок і піднесення їхнього навчально-виховного рівня — подумані є Українські Дошкільні Дні. Треба надіятися, що наші вчительки-садівнички, педагоги, батьки й громадяни підуть назустріч добрим намірам організаторів і візьмуть численну участь у перших цього роду Українських Дошкільних Днях у Філядельфії.

І. Н.

Відзначили 80-ліття мистця Йосифа Бокшая

Мистцеві - малякреві рідкісного таланту Йосифові Бокшаєві в Ужгороді минуло 80 років життя. Його картина „Бокораші" - „Плотогони" побувала на багатьох міжнародних виставках, а до Росії, в „Третьяковскую" галерію взяли велике полотно „Зустріч на полонині". На відзначення ювілею видатного мистця, в Ужгороді відкрилась 1-го жовтня виставка його творів та відбувся святковий вечір-концерт.

ВДЯЧНІСТЬ

Я не встигла відповісти на численні листи, що я їх одержала в шпиталі, коли, напередодні від'їзду до Ню Йорку, на мене звалилось нещастя.

Сердечно дякую Всім, що в ці гнітючі для мене дні були думками зі мною.

З вдячністю згадую також, що 17 Відділ жіночої організації ім. Олени Теліги своєю увагою полегшив мені умови перебування в Маямі Біч після виходу зі шпиталю; я не мала почуття самотности.

В повідомленні, що було надіслано до „Свободи", помилково зазначено, що ми „переходили вулицю". Насправді ж ми були на хіднику, куди влетіло авто...

Моя знайома, мешканка Маямі Біч, дістала такі ж поранення, як і я. А тепер ми видужуємо...

ОЛЕНА ВАСИЛЕВА
Ню Йорк

20 років праці в українській громаді

Двадцятирічну наполегливу працю в українській громаді Міннеаполісу 19 Відділ ООЧСУ відзначив 2 і 3 жовтня. Група людей, новоприбулих скитальців, як нас тоді називали, заснувала Відділ, поставивши собі завдання: разом з українською громадою ширити правду України, обороняти національну ідею, якої так боїться ворог України там, на Батьківщині.

На 6-му з'їзді письменників України з київської урядової трибуни в травні ц. р. суворо заборонено письменникам в будь-який спосіб згадувати про національну ідею чи пов'язувати творчість з нею. Велено впорскувати нації марення про імперський патріотизм московського „отечества" — СССР, з його інтернаціональною отрутою. Поборюючи національну ідею в боротьбі проти українського націоналізму, слуги „отечества", а за ними й наймити його — не лишили нас у спокої і на придбаній батьківщині.

Через газетку „Вісті з України", про яку в Україні ніхто не знає (крім кагебівського відділу в Києві, що відає „культурними" зв'язками з нами), щотижня московську отруту „на украінском язике" шириться серед нас. А скільки брудних, наклепницьких брошурок проти українського націоналізму, скомпонованих вченими, — „премудрими поросятами", що хлебтають московські помиї більшовизму з корита на українській землі, шириться серед нас. Для чого?

Щоб розтлівати нас, „обробляти", аби не було в громадах національного братолюбія, в атмосфері якого плекається політичне однодумство... плекається політичне єдиномисліє до ворогів національної ідеї. Чимало „добра" того імпортувалось і імпортується і до українців, що поселились в зеленому Міннеаполісі.

Зорганізований 20 років тому Відділ ООЧСУ не тільки ширив правду про Україну, а й обороняв її від напастей, підшептів, провокативних наклепів і всякої „отечественої" брехні. Були труднощі, не обходилось і без недоліків, долаючи їх Відділ ріс і міцнів. Українська молодь організувалась в осередку СУМА, студіююча молодь об'єдналась в осередку ТУСМ, наша дітвора вчиться в школі українознавства. Завдяки дружній праці людей ООЧСУ, СУМА і жертвенній праці жіноцтва придбано і перебудовано будинок в доброму районі міста. Вартість його становить понад сто тисяч долярів. Міннесотська громада має де зійтися, пізнавати себе, розгортати працю, підтримуючи тих, які під тортурами ворога на Батьківщині кидають йому у вічі: „Коли б я залишився сам, то й тоді б не припинив боротьби за державну волю України".

В п'ятницю, після праці, в малій залі зібралось коло 150 людей, щоб переглянути пройдений шлях. Після інформаційного слова проф. І. Вовчука про стан української спільноти присутні, а серед них були й люди, що не є членами ООЧСУ та СУМА, ставили запити, дискутували і розважали над питаннями, що хвилюють українську спільноту, а зокрема місцеву громаду. Роздумували, як краще працювати, щоб українська правда, яку закуто в кайдани на українській землі, ширилась у світі і топила окупаційну кригу.

Люди об'єднані у Відділі ООЧСУ і згуртовані навколо нього, зуміли пов'язати співпрацю з ОДВУ та й іншими організаціями, обминаючи те, що роз'єднує, а в праці знаходячи спільне, що єднає. Заслужений громадсько-політичний діяч, невтомний працівник на українській народній ниві, проф. Олександер Неприцький-Грановський, вітаючи на бенкеті в суботу 2 жовтня господарів і 350 гостей, сказав: „Можна не погоджуватись в деяких деталях ідей, так, як можна не погоджуватись з тими чи іншими прикметами друзів чи членів родини, але ціль і напрям ООЧСУ, як і ОДВУ благородні". Зрозуміння спільної мети уможливило певну співпрацю двох націоналістичних організацій.

В суботу 2 жовтня увечорі бенкет відкрив голова 19-го Відділу ООЧСУ інж. Петро Пишко. Привітавши отців, президію, в якій були всі попередні голови цього Відділу і 350 гостей, він відчитав привіт Верховного Архиєпископа Кардинала Сліпого і передав керівництво бенкетом інж. Крип'якові. О. д-р Кнап після короткої молитви поблагословив трапезу. Інж. Майдебура, голова Управи будинку, коротко розповів про працю Відділу. Було багато привітів: від місцевої влади, місцевих і центральних українських організацій. Тепло вітав гостей голова Відділу ОДВУ.

Проф. А. Неприцький-Грановський у привітальному слові сказав: „кожна людина мусить мати мету свого життя, якусь творчу ціль та діяльну приналежність до національної організації, що має напрям праці для добра свого народу... І треба признати, що ООЧСУ має ціль, напрям і ідею".

Виступив проф. І Вовчук, якого керівник бенкету жартома назвав акушером 19-го Відділу ООЧСУ, бо він був причетним до заснування Відділу. Пригадуючи стан в Україні 20 років тому, через рік як упав головнокомандувач УПА, І. Вовчук вказав на нинішні процеси національного становлення на Батьківщині. Вказавши, як постоли правди, одержимі національною ідеєю унапрямлюють політичну думку, він закликав присутніх: „Палаймо і творім, тільки не в'янім". Парох УПЦ о Антошин закінчив бенкет молитвою. Далеко за північ розважались гості в просторій залі.

В неділю 3 жовтня відбувся ювілейний концерт. Після вступного слова інж. П. Покотила з словом виступив І. Вовчук на тему: „Вгляд в українську дійсність на Батьківщині і тут". Зміст виступу коротко можна окреслити так: Україна бореться й живе. Чи можна бути байдужими до тієї боротьби, коли прокурор т. зв. УРСР, обороняючись від протестів проти дикої розправи над В. Морозом, заявив І. Дзюбі: „А что же я должен делать, если он собирается меня уничтожить, за горло хватает?".

Мандолінова оркестра і дівочий хор Осередку СУМА під керівництвом інж. Є. Карп'яка виконали низку пісень при фортепіяновому супроводі Ірини Михайльонка. А танцювальний гурток Осередку з молодечим завзяттям виконав „Запорозький герць" і інші танки. Приємно було почути, як юначки і юнаки, студенти коледжів почали національний гимн. Заспів молоді дружньо підхопили 450 учасників концерту.

Ювілейний концерт скінчився, а люди не поспішали розходитись.

Ф. Люпня

СОБОРОВІ ДЗВОНИ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

опублікувати у найближчому часі — це був би гріх, і це могла б мати на увазі, як наша громадська преса, так і офіційний орган УПЦ „Українське Православне Слово".

Дарунки Соборові

Безперечно, звіти Консисторії та окремих установ при нашій Церкві, різних референтур — були імпозантні. Аж дивним здається, звідки люди беруть тільки наснаги, енергії, відданости у праці при своїх завданнях, а треба знати, що чимало з цього кадру робітників на церковній ниві працюють у своїх професіях або мають інші завантаження при своїх парафіях. Більшість людей при різних обов'язках виконують цю важливу роботу за мінімальною винагородою, а часто і без неї.

Десятки взірців різновидних релігійних брошур розложила у двох мовах референтура навчання релігії, книги Богослужень показував Науково-Богословський Інститут, яким кермує проф. В. Завітневич, уже перші друковані підручники для заочних Богословських курсів показував невтомний о. протопр. Ф. Кульчинський, який разом із проф. П. Ковалевим розпочав ці курси лише рік тому, маючи на них уже активних студентів. Голова Об'єднання Сестрицтв п-і Леся Селепина принесла на Собор перший примірник Української Енциклопедії для молоді, яку започаткувала ще покійна письменниця Людмила Івченко-Коваленко, але закінчення цієї праці ось увінчалось успіхом завдяки праці Головної Управи Сестрицтв та редакції п-і Віри Драч. Братство при св. Володимирській Катедрі в Чикаґо видало за редакцією А. Кущинського „Коротку історію УПЦ", а скорочений переклад на англійську мову монументальної праці І. Власовського „Нариси історії УПЦ" уже лежить готовий до друку. Надіслав його проф. М. Гайдак коротко перед своєю смертю, як свій подарунок для Церкви. Невтомний о. М. Федорович видав нові брошури.

Українська Православна Ліґа прийшла із думкою праці над плянами заложення православної семінарії при Митрополії, виказуючи для цього чимало ентузіязму, Шкільна Рада та референтура для навчання релігії подали багатий список охоплення дітвори навчання рідної мови та своєї релігії, секретар Консисторії про постійне наладнування та впорядкування архівів, документації і статистики Митрополії, а Ювілейна Комісія 50-ліття УАПЦ принесла на Собор добре видану пропам'ятну ювілейну книгу за редакцією проф. В. Завітневича. Англомовний орган „Українське Православне Слово" виходить уже безперебійно під редакцією о. И. Крети, і, звичайно український місячник „УПСлово" появляється під бездоганною редакцією Консисторії не лише постійно, але й на високому поземі щораз кращих матеріялів.

Звітам, здається, не було б кінця, і шкода, що не всі вони подані у писаній формі для ширшого вжитку. Адже це неоцінимий документальний матеріял, а майбутній історик мав би чимало джерел, щоб орієнтуватись у праці нашої Митрополії УПЦ, зокрема останніми роками.

Два президенти

Хоч і сподівались, що з Білого Дому буде вістка на Сьомий Собор, то все ж лист президента Ричарда Ніксона був більше, ніж теплим, повним пошани і побажань для нашої Церкви. Він не видавався лише куртуазійним, а таки справді продуманим і безпосереднім, а тому не дивно, що зробив він помітне враження на учасників Собору. Автор листа — голова наймогутнішої держави наших часів підмітив, як існування нашої Церкви, так і її особливі прикмети і традиції. Це не виглядало на політичну випадковість.

Не могли не помітити Собору й українські політичні круги. Правда, не всі. Особливо на подію відізвались круги Державного Центру УНР, демонструючи Соборові свої глибокі почування словами президента в екзилі Миколи Лівицького, який особисто вітав Собор. Тут, як і у випадку президента Р. Ніксона, не йдеться про нюанси внутрішнього політичного життя чи приналежности президента до якогось напряму, а про глибший, символічний бік.

Президент екзильного уряду розстріляної української незалежної республіки, без своєї держави і на далекій, чужій території, вітав одну із Митрополій цієї Церкви, яку такий же уряд на своїй землі відновляв п'ятдесят три роки тому державними заходами. Цієї самої Церкви, яка волею нації відродилась 1921 року, встановивши свою автокефалію в той час, коли останні полки УНР кривавились у Зимових Походах, завершених героїкою Базару. Ідею знищеної УАПЦ понесли у світ одні кадри, ідею УНР інші численні ряди. Зустрілись на Соборі. Історична випадковість?

(Продовження буде).

З усіми Побратимами по Зброї і Знайомими ділимося сумною вісткою, що в Боґоті, столиці Колюмбії, відійшов у Небесний Вирій, 1971 р. Б. наш Незабутній Побратим

сл. п. підхорунжий УСС АЛЕКСАНДЕР ПОГОРЕЦЬКИЙ

Народжений 1899 р. в с. Бродки, пов. Львів, Україна, кол. учасник Визвольних Змагань 1917-1920 рр.

БОГОСЛУЖБА і ПАНАХИДА за Душу Покійного відправилась дня 19-го жовтня 1971 р. о год. 7:15 рано в церкві святих Володимира і Ольги в Чикаґо.

„Помер вояк за морем в чужині,
тільки вітер сумно просить
передать поклін Вкраїні".

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

СТАНИЦЯ БРАТСТВА УСС — ЧИКАГО і РІДНЯ

Повідомляємо Друзів і Знайомих, що В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

сл. п. НАТАЛІЇ ТАНАСІЙЧУК

відправиться

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА Й ПАНАХИДА

ЗА СПОКІЙ ДУШІ ПОКІЙНОЇ
у СУБОТУ, 30 ЖОВТНЯ 1971 р. о год. 10 ранку
у ЦЕРКВІ СВ. ВОЛОДИМИРА
160 Захід 82-га вул., Ню Йорк, Н. Й.
До участи у відправах запрошує

РОДИНА

Замість квітів на свіжу могилу
св. п. **ЯРОСЛАВИ ІВАХІВ**
з дому **БЕРЕЗИНСЬКА**
складають 20.00 долярів
на Фонд „Церква в Потребі"
Іванна МАЙКОВСЬКА
Василь і Стефанія ТАТЧИНИ з Дітьми

Замість квітів на могилу
св. п. **СОФІЇ НАКОНЕЧНОЇ**
складають 15.00 долярів
на Український Сиротинець св. Василія в Філядельфії.

Співчуття Родині Покійної засилають
д-р Іван і Оксана ГАЛИЦЬКІ з Дітьми

В СЬОМУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
моєї Незабутньої ДРУЖИНИ

бл. п. НІНИ ЯНОВ

буде відслужена

ПАНАХИДА

ЗА ВІЧНИЙ СПОКІЙ ЇЇ ДУШІ
в Українській Православній Катедрі
СВ. ПОКРОВИ БОЖОЇ МАТЕРІ
у САУТФІЛД, Міч. (9-та миля), 21931 Еверґрін Роад

в неділю, 31-го жовтня 1971 року

О ГОД. 11:30 ДНЯ, після СЛУЖБИ БОЖОЇ
Прошу Посестер, Побратимів і Знайомих Покійної в цей день спільно зі мною вшанувати Її Світлу Пам'ять.

Муж — МИКОЛА

Замість квітів на могилу

бл. п. о. прелата Василя Ощипка

який помер 25-го вересня ц. р. в Кракові,
складають по 25.00 долярів
на виховання молодих українських священиків
в Парані, Бразилія

д-р РОМАН і ТЕОДОР ЗАЛУЦЬКІ
з РОДИНАМИ

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього, дня 23-го вересня 1971 р. Б., після тяжкої недуги, несподівано відійшов у Вічність наш Найдорожчий МУЖ і БАТЬКО

Протоієрей о. АНАНІЙ МИРОЩЕНКО

Горем прибиті, складаємо найсердечнішу подяку ВСІМ, які своєю присутністю на Панахидах та похоронних відправах віддали Покійному останню прислугу.

Найщирішу подяку складаємо Всечеснішому Духовенству о. Протопресвітеру Федорові Білецькому, о. Архимандритові Олександрові Довгалеві, о. Мит. Протоієреєві Федотові Шпаченкові, о. Протоієреєві Симонові Чумакові, о. Олексієві Лимонченкові, о. Левові Поренцовському за відправлення Панахид, величавих Заупокійних Богослужб та відпровадження Покійного на Вічний Спочинок.

Сердечно дякуємо диригентові Дмитрові Якубенкові та всім Хористкам та Хористам за возвеличення співом похоронних відправ.

Щиро дякуємо д-рові С. Вестонові та всій Управі за участь у похороні.

Сердечно дякуємо Сестрицтву св. Ольги на чолі з панею Зінаїдою Романюк, під проводом якої, був виготовлений гарний поминальний обід.

Щира вдячність інж. Л. Артимовському, Г. Старовійтові, проф. Н. Подруцькому, Я. Сміцеві та О. Панченкові, які теплими словами схарактеризували заслуги Покійного за час Його настоятельства в парафії св. Андрія Первозванного.

Особиста подяка пані П. Дешко та панству Старовійтам за гостинність та приділення помешкання священикам, які прибули з інших стейтів та північної Каліфорнії, щоб віддати останню прислугу своєму Собрату у Христі.

Дякуємо Всім Тим, хто в різний спосіб старався нас втішати та допомагати нам в час нашого болючого незабутнього горя.

Хай Господь Милосердний заплатить Вам сторицею за Ваші добрі Християнські серця.

Горем прибиті:
Пані-Матка — АННА МИРОЩЕНКО
син — ІГОР МИРОЩЕНКО
невістка — ВАЛЕНТИНА МИРОЩЕНКО

Округа Відділів УНС стейту Коннектикат відбула Союзовий День

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Відділу УККА в Ню Гейвені, Василя Шулевського з дружиною — головного радного СУК „Провидіння", майора Богдана Лисяка — голову Крайової Управи Б-ва Дивізійників, о. Петра Огірка — пароха УКЦ і голову Відділу „Провидіння" в Колчестері, господаря Округи і 1-го заступника головного предсідника УНС — проф. Івана Телюка з дружиною, представника централі Союзу головного радного Степана Гавриша, голову святочного комітету Василя Олійника з дружиною, дружину тостмайстра п-і Сокольську, президента Об'єднання Українсько-Євангельсько-Баптистських Церков в ЗСА" — пастора Дмитра Марійчука з дружиною, о. Андрія Назаревича — пароха УКЦ у Виллимантику і голову місцевого Відділу СУК „Провидіння", голову УНДому в Виллимантику Петра Собкова з дружиною та Михайла Тимкова з дружиною — тостмайстра.

Гостей та представників Союзових Відділів, які сиділи при столах на залі, представив тостмайстер Михайло Тимків, а саме: Михайло Чепіжак з дружиною — голова Відд. УККА у Виллимантик, Андрій Смук з дружиною — заст. голови 387-го Відд. УНС — Виллимантик, Іван Здирко з дружиною — Осередок СУМА — Виллимантик, Василь Головчак з дружиною — касир Комітету Фонду Катедри Українознавства — Виллимантик, Марія Бабій — голова Відділу „Самопоміч" — Виллимантик, Михайло Плющ — Відділ УНП — Виллимантик, Іван Головатий — заступник голови УНДому — Виллимантик, Богдан Качаровський з дружиною — Відділ УККА, Дмитро Фініш — голова УАКлюбу, Петро Качаровський з дружиною — голова і Іван Гулич з дружиною — секретар 101-го Відд. УНС — всі з Колчестеру. З Норвіч: Мирон Техло — Відділу УККА і Юрій Турач, відділ УРС. Із Стемфорду — Григорій Свобода з дружиною — голова і Тома Фініш з дружиною—секретар 350 Від. УНС, Стефан Дудра — голова 9-го Відд. ООЧСУ. — З Ню Гейвену, Василь Добчанський — секр 54-го Відд. УНС, Софія Березіцка — голова 414-го Від УНС, Ніна Степанюк — Рідна Школа, Надія Лодинська — Станиця Пласту, Михайло Бойко — Комітет за Патріярхальний Устрій, Стефан Данів з дружиною — Осередок СУМА, Гнат Андрусишин — Відд. ООЧСУ Віктор Мандич — Станиця Братства Дивізійників і інж Михайло Пушкар Укр. Нар. Дому і станиця ОбВУА. З Глестенбері — Іван Саламаха — голова, Симон Кунікевич — секретар і Микола Лесько — член Управи — 138-го Відділу УНС. — З Ансонії Михайло Гузій — голова, Володимир Пипюк — секретар і Петро Глива — касир 67-го Відд. УНС. — З Гартфорду інж. Ігор Гронь з дружиною — Відд. УККА, Ірина Мельник і Василь Грунтовський — Осередок СУМА, Петро Титор — голова та Олекса Шегда і Микола Кравець — УНДім, Володимир Василенко — голова, Тиміш Мельник, інж. Осип Бандера, Петро Дутка, Богдан Мусій — члени Управи 277-го Відділу УНС та Ярослав Гук — бувший головний радний УНС. З Ню Брітен — Василь Романишин — секр. 254-го Від. УНС. Писемні привіти надіслали: о. протоієрей Федір Коваленко — настоятель УПЦеркви св. Володимира — Гартфорд і Петро Титор — голова УНДому — Гартфорд.

Промову під час бенкету виголосив — представник Головного Уряду УНС — головний радний Степан Гавриш, який в першій частині промови вказував на віддану працю проф. І. Телюка як в союзовому так і суспільно - громадському житті. Відтак, він з'ясував напрямні УНС підкреслюючи заслуги УНС для членства та української громади і працю громади для УНСоюзу. Промову закінчив з'ясуванням становища Головного Уряду УНС у відношенні до УКЦеркви, УАПЦеркви та всіх діючих УЄБЦерков. Зібрані нагородили промовця спонтанними оплесками коли він відчитав заяву Головного Уряду УНС — в справі патріярхального устрою УКЦеркви, яку ухвалено Головним Урядом під час річних нарад, що відбувались від 24-го до 28-го травня 1971 р.

Усні привіти, побажання і призвання для УНС і для проф. І. Телюка, зложили: Василь Шулевський — головний радний СУК „Провидіння", пастор Дмитро Марійчук — президент ОУЄБЦерков в ЗСА, майор Богдан Лисяк — Голова Управа Братства Дивізійників, д-р Михайло Снігурович — Відділ УККА в Ню Гейвен і Петро Собків — голова УНДому в Виллимантик.

Проф. Іван Телюк дякував всім присутнім за чисельну участь, зложив подяку голові ділового комітету Василеві Олійникові за приготування бенкету. В закінченні проф. Телюк звернув увагу на теперішній стан українського суспільства, вказуючи, як далі поступати.

В імені Головного Уряду УНС проф. І. Телюк вручив почесні грамоти для заслужених Союзових піонерів за віддану працю, а саме: Софії Брезіцкій — голові 414 Відділу в Ню Гейвені, Василеві Гірчиці — основоположникові 387 Відд. у Виллимантик, Симонові Кунікевичеві — секретареві 138-го Відд. у Глестенбері і дир. Евстахієві Гомотюкові — секретареві 277-го Відд. в Гартфорді (з причини недуги грамоту передано голові Відд. В. Василенкові).

Під час бенкету виступило вокальне тріо „Соловейків" з Осередку СУМА в Філядельфії ім. УПА під мистецьким керівництвом проф. Зої Маркович. „Соловейки" в наддаток мусіла співати 5 пісень. Молоденькі сумівки з Осередку СУМА в Гартфорді під керівництвом Н. Кравців відтанцювали українські народні танки.

В імені ділового та святочного комітету дякував всім гостям та представникам Організацій, Установ, Михайло Чепіжак. Місцева радіовисильня „Українські Мелодії" — керівник Михайло Тимків — реклямувала Союзовий День, як теж і місцевий щоденник „Де Кронік" 16-го жовтня помістив дуже прихильну статтю про згадане свято. За християнським звичаєм бенкет розпочав молитвою о. Андрій Назаревич, а закінчив молитвою — „Боже нам єдність подай" о. Петро Огірко. Національним гимном „Ще не вмерла Україна" закінчено бенкет, а відтак почалась забава при звуках оркестри Івана Матіяша з Гартфорду.

Під час перерви проголошено вислід виграші дитячого заплаченого забезпечення.

КОНГРЕС УКРАЇНЦІВ КАНАДИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Президію КУК конгрес обирав таємним голосуванням і щоб усунути засаду визначеного статутом за кожною організацією делегованого представництва в Президії. Наголос був кладений, зокрема, на те, щоб конгрес обирав таємним голосуванням президента КУК. Компромісова пропозиція між повною виборністю і з береженням статус кво була пропозиція ротаційности в тому сенсі, щоб забезпечити делеговане представництво в екзекутиві для кожної організації при передумові, що позиція президента мала б чергуватися кожних три роки між делегатами БУК, СУС, УНО, ЛВУ, СУКВ та ФУППК.

Питання організаційних змін на Конгресі загострилося було у такій мірі, що існувала дуже реальна загроза зірвання нарад Конгресу з уваги на непоступливість делегацій БУК та СУС. Щойно після довших зусиль досягнуто погодження на компроміс у формі ротаційної системи, зберігаючи ще на один рік часу упривілейоване становище за БУК, делегат якого о. д-р В. Кушнір, був переобраний президентом з умовою, що передасть урядування з днем 1 вересня 1972 року.

Чи досягнуту розв'язку можна вважати задовільною? Думаємо, що ні, враховуючи загальну атмосферу, бажання та сподівання канадійських українців в цілому. Розв'язка була б задовільною тоді, коли б не впроваджувано ротаційної системи, яка дуже мало що змінює, а одночасно й надалі унеможливлює справді вільний вибір керівного органу української громади в Канаді. Практично, надалі залишається така структура, при якій конгрес не є справді найвищим органом, коли йдеться про вибір керівних органів Комітету Українців Канади. Він має тільки формально затверджувати делегованих окремими організаціями представників на ті чи інші становища.

Набагато кращою була компромісова пропозиція, опрацьована на Конгресі Статутовою комісією, на основі якої конгрес обирав би екзекутиву Президії в складі президента, генерального секретаря, фінансового секретаря, скарбника та організаційного референта, а за всіми організаціями було б забезпечене право делегувати представників до повної Президії. Т. зв. шість „великих" організацій (БУК, СУС, УНО, ЛВУ, СУКВ та ФУППК) визначали б представників на заступників президента з додатковим узглядненням представників для Комітету Українок Канади та молодечого сектору як дальших заступників президента. На жаль, з уваги на становище БУК та СУС ця справді задовільна пропозиція, яка узгляднювала інтереси цілости і також складових організацій, не могла бути схвалена та введена в життя. Переміг на практиці не загальногромадський інтерес, а інтерес груповий, що може мати негативний вплив на дальшу працю Комітету Українців Канади.

Идеться про те, що дотеперішня практика у формуванні Президії КУК применшувала ролю конгресу, а тим самим безпосередній зв'язок центральної репрезентації із загалом українського населення в Канаді. Що цей зв'язок був досі незадовільний, було видно зі звітів Президії на Конгресі, зокрема, коли брати до уваги фінанси КУК. Думка про те, щоб зберегти КУК як федерацію організацій (вірніше треба б сказати — конфедерацію, враховуючи фактичний стан), могла б вважатися за правильну, коли б в такий спосіб можна було забезпечити справді репрезентативне, а водночас ефективне в практичній діяльності керівництво КУК. Цього не було в минулому і ледве чи буде в майбутньому, доки не буде переведено ґрунтовних змін у структурі КУК. Такий погляд можна було собі оформити, прислухаючися розмовам делегатів, їхнім дискусіям, критиці та побажанням.

Порядком ілюстрації тут скажемо, що, наприклад, Президії КУК досі не вдалося розв'язати питання фінансів та забезпечити збірки національної вкладки, яка не перевищує 12,000 дол. річно. Коли прийняти пересічну суму 5 дол. на родину, як платника національної вкладки, то це означає, що таких родин - платників на терені Канади досі не було більше як 2,500. Це, очевидно, має свою вимову, але, на жаль, ця справа чомусь не була навіть предметом ґрунтовної дискусії на конгресі. А без відповідних фондів не можна надіятися на ефективну діяльність, що, зрештою, було відмічене у звіті Президії, де відзначено, що на здійснення наміченого конгресом пляну праці потрібно було б річно коло 100.000 дол. Сума фондів КУК з усіх можливих джерел, включаючи національну вкладку, не перевищувала досі 35,000 дол. річно.

(Закінчення буде)

Українська підготова до XX Олімпіяди в Мюнхені

Мюнхен (УІС „Смолоскип"). Генеральний Секретар Українського Олімпійського Руху в Екзилі і редактор УІС „Смолоскип" Осип Зінкевич відвідав в днях 20-23 вересня 1971 р. Німеччину, де в Мюнхені відбудуться в серпні-вересні 1972 р. XX-ті Олімпійські Ігри.

22 вересня, в пополудневих годинах О. Зінкевич відбув двогодинну розмову з Гансом У. Пабстом, шефом Пресового Бюра і офіційним речником Підготовчого Комітету XX-ої Олімпіяди. В довгій і вичерпній розмові порушено багато актуальних справ, які цікавлять українців на чужині та інші національні групи. Серед багатьох інших обговорено такі питання: справу евентуальної участи української молоді в Олімпійському Молодечому Таборі; справу українських православної і католицької Богослужень в двох церквах, які будуть збудовані в Олімпійському Селищу, де будуть жити спортсмени зі 126 країн світу; справу участи українських мистців з чужини і з України в Олімпійській виставці „Світові культури і модерне мистецтво". В розмові теж порушено справу передач радіостанцій „Свобода" і Вільна Европа", які, згідно з заявою Г. Пабства, мали б здеклярувати „перемир'я" на час Олімпіяди і не робити радіопередач політичного характеру.

На запитання, чи будуть будьякі обмеження в часі Олімпіяди для різних етнічних груп, організацій чи осіб, чого мав би домагатися уряд СССР, Г. Пабст заявив, що формальних домагань совєтських властей дотепер не було, але йому відомо, що таких обмежень домагається преса в СССР і в деяких східньоевропейських країнах. При цьому він заявив з притиском, що німецькі власті не будуть толерувати жадних бешкетів, звідки вони не походили б з лівих, правих чи еміграційних кругів. Лише в разі нарушення законів, німецькі власті будуть примушені вжити таких заходів, які б забезпечили спокій і успішне проведення Олімпіяди.

В розмові з Г. Пабстом порушено ряд політичних питань, пов'язаних з відбуттям Олімпіяди, а також практичні, включно до таких, як можливість придбання квитків на Олімпіяду, які є вже в цілості випродані.

Того ж дня О. Зінкевич в супроводі представника Підготовчого Комітету XX-ої Олімпіяди відвідав Обервізенфельд поблизу Мюнхена, де він оглянув роботи, які ведуться над будовою Олімпійського селища, раду стадіонів, пресового центру, пливальних басейнів.

Напередодні відвідин Підготовчого Комітету XX-ої Олімпіяди, О. Зінкевич відбув спільну зустріч з представниками Централі Українців у Німеччині—ЦПУЕН, в часі якої обговорено цілий ряд олімпійських питань. Він відбув також розмови з представниками СУМ-у в подібних справах.

Вечором 21 вересня О. Зінкевич виголосив для українців Мюнхена, в „Домі Зустрічей", доповідь на тему „Українська еміграція, спортсмени України й Олімпійські Ігри". Доповідь патронувало ТУПВ, а вечір відкрив і проводив дискусію мґр А. Мельник. В дискусії брали участь проф. Ю. Бойко, ред. М. Стиранка, ред. Ткаченко, проф. Сулима-Бойко, мґр А. Мельник, мґр Б. Микитчак та інші.

РОСІЙСЬКІ ПАМ'ЯТНИКИ В УКРАЇНІ

Крім безлічі пам'ятників В. Ленінові, встановлено такі, великого розміру, пам'ятники в Українській ССР російським діячам, генералам, білим-царським і совєтським та большевицьким „героям": Пушкінові в Києві, в Одесі і в Тернополі, Суворову в Ізмаїлі, Тульчині й Очакові, Горькому в Ялті та в с. Мануйлівка, Фрунзе в Каховці, Докучаєву в Харкові, Піроґову у Вінниці, Ватутіну в Києві. У м. Кам'янці є також музеї Пушкіна і Чайковського та ще є кілька подібних у різних місцевостях УССР, повідомляла „Літературна Україна" з 12-го жовтня.

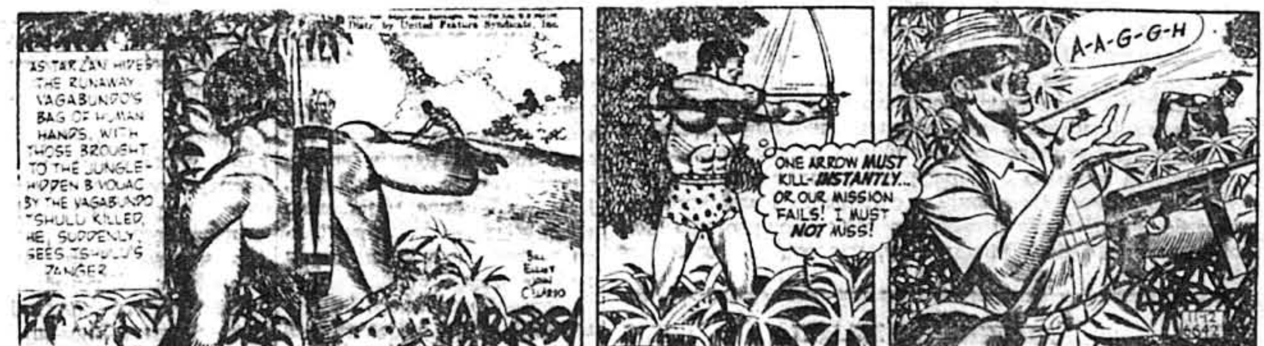
Українець — тенісовою зіркою в Австралії

Канберра. — Австралійські газети називають молодого українця Павла Пінкевича „найяскравішою зіркою в тенісовій Галактиці". Йому 20 років, живе в Сіднеї, вже брав участь у 17-ти міжнародніх змаганнях за першість у тенісі, включно із змаганнями за першість у світі, що відбулися в Японії в квітні ц. р. Зацікавився тенісом від 7 літ життя. Павло Пінкевич здобув першість у 15 австралійських стейтових змаганнях, і разом із Дейвідом Лі Мун Чію він є Чемпіоном Австралії в парних змаганнях у настільний теніс. Газета „Сандей Остреліен" з 22 серпня писала про нього, як про українця, народженого в Австралії, та що він „добре збудований, в окулярах, має 20 років", впродовж півроку перебував недавно закордоном, де удосконалювався у грі в теніс: „Його гра — це переважно оборона, але він доводить противника до помилки, і як приходить час — дає сильний удар по м'ячеві згори. Його здатність підхоплювати м'яч за 6 інчів від підлоги й за 10 футів від столу є вислідом контролі й практики". Павло Пінкевич, як подала „Вільна Думка" ч. 36-1971 з Австралії, вправляється „по дві-три години 5 днів на тиждень, а також пробігає 6 миль кожного другого дня".

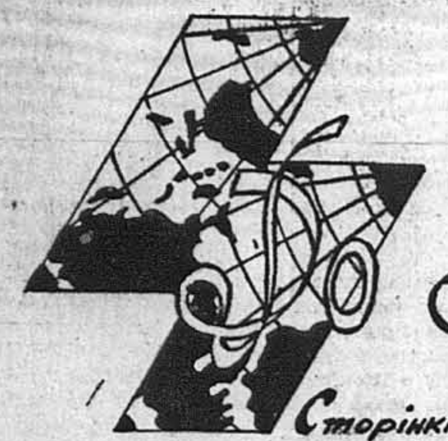
Двомісячник книжки в Австралії

Конберра. — У серпні-вересні ц. р. в Австралії відбувався Двомісячник Української Книжки, вже 14-ий з черги, з ініціятиви Центральної Шкільної Ради. Союз Українських Організацій Австралії ,СУОА, підтримав ту ідею окремим закликом до громадянства. За проведення Двомісячника відповідав проф. Дмитро Нитченко. Ще не відомі остаточні висліди, але з вісток в українській пресі в Австралії видко, що він відбувався успішно. У ЗСА і в Канаді Двомісячник Української Книжки для Дітей і Молоді буде проголошений Правлінням ОПЛДМ ім. Л. Глібова в місяцях листопаді-грудні ц. р.

ТАРЗАН, Ч. 6645. Вбивають ще одного ворога

Коли Тарзан прихопує мішок волоцюги з людськими руками, що їх приніс до ... о в джунглі вогни... волоцюгу, якого вбив ..., раптом він бачить, що ... Чулю в небезпеці . . . Одна стріла мусить вбити ... — негайно — або наша місія не вдається! Мені не вільно схибнути!

До добра і краси

Сторінка Української Кооперативної Думки

ПЕРЕД З'ЇЗДОМ ТУК

(Проблеми і перспективи)

В днях 30 і 31 жовтня ц. р. відбудеться у Ню Йорку З'їзд Товариства Українських Кооператив. Цей, найвище умандатований і найширше репрезентований форум українського кооперативного руху поза межами України матиме в основному два завдання: перше — розглянути і обговорити актуальні й основні питання української кооперації і відповідно до наших даних і спроможностей скласти пляни дальшої дії; а друге — відбути річні загальні збори ТУК і обрати нові керівні і контрольні органи. Зрозуміло, що цим справам, зокрема першої категорії, будуть присвячені відповідні доповіді, звіти і т. п., в яких буде з'ясовано нашу українську ситуацію на цьому відтинку і накреслені перспективи дальшого потенційного і реального росту.

У зв'язку з цією важливою подією нашого організованого життя, хочемо висловити декілька думок і міркувань, які мають безпосереднє відношення так до запляннованої конференції, як і взагалі до проблеми нашої кооперативної дії.

В аналізі напрямних Т-ва Української Кооперації мусимо передусім враховувати співвідношення кооперації до нинішньої дійсности, тобто життя нашої спільноти в діяспорі. А головна ціль нашого тут життя — зберегти нашу національну ідентичність. Цій основній цілі повинні і мусять бути підпорядковані всі інші, без уваги на те, якими вони не були б важливими, а між ними й ідейні засади українського кооперативного руху. Яке становище ми займаємо до цієї проблеми, до нашої політики національного самозбереження? Ми репрезентуємо дуже важливий відтинок цієї політики, а саме господарський, який зводиться до плянування, організування і ведення українських господарських установ.

В своїй напрямній дії українська кооперація безпосередньо зв'язана з тією частиною української спільноти, з якої набирає своє членство, тобто черпає людські ресурси з найбільш свідомих і національно дисциплінованих членів церков, братських союзів, т-ва Самопоміч, молодіжних і професійних чи національно - ідеологічних організацій. Всі ці організації разом творять збірний організм, окреслений назвою „спільнота", і вони по-своєму плекають рідну традицію, рідну культуру та всі цінності національного, релігійного чи загально - культурного порядку, які кваліфікують нас як зрілу і повноцінну націю. І чим більше між нами внутрішніх контактів, отих ниток, що в'яжуть нас, соціологічно роздріблених, в певну вищої категорії цілість, тим краще функціонує наш збірний організм, тим наша спільнота краще виконує намічені завдання включно із збереженням національної ідентичности.

Крім того начального завдання етнобіологічного порядку (ідентичність), є цілий ряд дуже важливих завдань, без виконання яких ми не могли б себе вважати за свідому націю. В ім'я того ми плекаємо на чужині різні вартості, яких не можна плекати в умовинах поневоленої України, бо кожного майже року творимо щось відмінного від того, на що не дозволяє режим панівного в Україні безбожного і протинародного комунізму. В порядку цього і покоління перших поселенців в Америці, і друге покоління між двома світовими війнами і, врешті, наше сучасне покоління виходців з Рідних Земель після другої світової війни мають за собою поважну пророблену працю, мають певну суму надбань. Вони стали поважною базою, на якій уже сьогодні можна сперти наш економічний розвиток, а вслід за цим нашу національну політику.

На превеликий жаль, відповідальні за життя і працю нашої спільноти чинники ще якслід не оцінили ролі економічного чинника у цьому відношенні. У багатьох наших починах і плянуваннях ми все це не доцінюємо, а то й легковажимо економічний сектор нашого життя, виразником якого в нас став великий ріст угору наших кооператив і очевидна динаміка українського кооперативного руху, організованого в Товаристві Української Кооперації в ЗСА, Кооперативній Раді в Торонті, Кооперативній Громаді у Вінніпегу. Ніби вивершенням цього руху було створення Кооперативної Комісії при СКВУ.

Кого ж самі назви не переконують, то погляньмо на конкретні числові дані, які говорять про те, що напрямні уявляють собою ті фінансово - економічні інституції. Погляньмо хоч би тільки на одне українсько - канадійське місто Вінніпег і його кооперативи та членство і майно (див. на іншому місці на цій же сторінці). Погляньмо на найновіші статистичні дані, що стосуються росту українських кредитових кооператив у цій країні (ЗСА): ці числа мусять переконати всіх тих, хто досі не задумувався над ролею і значенням українського кооперативного руху чи конкретно української кредитової кооперації. Оце і реальний доказ, чого можна добитись пляновою, доцільною, скооперованою дією і співдією.

Свій успіх українська кооперація завдячує своєму членству. Коли тому 20 літ на перших основуючих зборах нюйоркської „Самопомочі" було всього 35 членів, які рішились „піти на риск" і вкласти, як початковий капітал, свої заощаджені 350 дол., нині, після 20-ти років, ситуація докорінно змінилась. Ця сама кредитова кооператива в Ню Йорку має тепер 7.5 мільйона майна! Українське членство масово горнеться до наших кооператив, бо бачить індивідуальні і збірні користі в цьому і має до нас довір'я. А тепер, на новому етапі нашого життя, прийшла пора, щоб ми, українські кооператори, репрезентовані нашими організаціями - централями, знайшли відповідне місце в мережі українських релігійних, національно - громадських та науково - культурних установ і налагодили з ними продуману і гармонійну співпрацю. Коли наша кооперація, завдяки праці свого проводу і довір'ю українського членства і його ж капіталу, виросла до поважного чинника в нашому житті, то вона зобов'язана в міру бюджетових можливостей підтримувати наші церкви, школи, нашу науку та різні науково - культурні підприємства, бо завдяки цьому здобудемо не тільки визнання, але й спопуляризуємо кооперативну ідею, а вслід за цим збільшиться і наше членство, яке все ще таки дуже скромно виглядає пропорційно до загальної кількости українців у цій країні.

Особливу увагу ми повинні звернути на нашу молодь і помагати молодечим організаціям у їхній праці, а з другої сторони — популяризувати серед нашої молоді ідеї кооперативного руху і ролю українського гроша в українських економічних товариствах в житті українсько-американської спільноти.

Як здійснювати всі ті постуляти, це інша справа. Всіх цих завдань за один чи два роки не виконаємо. Але накреслити пляни праці і на місцях крок за кроком пробувати їх здійснювати у житті — це наш обов'язок. Ми очікуємо, щоб нас, українських кооператорів, українська громада і її провід трактували якслід, щоб ми мали рівнорядний голос у всіх справах нашого організованого життя, у всіх його виявах. Зі своєї сторони мусимо прикласти рук до праці, щоб добре кооперативне слово перетворити в кооперативне діло. Тоді між нами й іншими українськими організаціями та у всіх наших збірних починах буде такий важливий і необхідний діялог.

Ми переконані, що черговий кооперативний З'їзд повинен присвятити усім цим питанням багато уваги.

Президент Р. Ніксон серед провідних діячів американської кооперації. Крайній з правого боку, М. Ґреґорі, буде головним промовцем під час кооперативного бенкету в Ню Йорку, в суботу 30 жовтня 1971 р.

Омелян Плешкевич

ЩЕ ПРО НАШУ ПЛЯТФОРМУ

Здійснюючи постулят релігійного, національно - політичного та економічного самозбереження нашої спільноти в діяспорі, ми прийшли до правильного висновку, що єдиний шлях до цього — це скоординована праця в одному центрі. У вислідi, в листопаді 1967 року відбувся Перший Світовий Конгрес Вільних Українців, СКВУ, що став загальноукраїнським координуючим центром. Українські кооператори, як активні і повноправні учасники конгресу СКВУ, вважали необхідним включити кооперативний рух у цю важливу надбудову нашого національного життя на чужині. Зробили ми це в глибокому переконанні, що наш кооперативний рух поза межами Батьківщини має не тільки свої специфічні завдання економічного, але й загальногромадського і національно-політичного порядку. І так у цьому ж Конгресі ми заснували Кооперативну Комісію, яка одночасно стала однією із складових клітин СКВУ.

Одначе, цей „крок вперед" нашого кооперативного руху виявився не цілком достатнім. Бракувало цій нашій співучасті у всеукраїнській координації відповідного себевияву; не доставало нам уназверхнення своїх дій, плянів, показу свого зростання тощо. Ми не мали свого одного, спільного нам усім кооператорам і нашим кооперативам, пресового органу. Нам треба було мати свою власну „візитову картку", яка легітимувала б нас перед громадськістю.

Прийшло до цього 30 січня 1971 р. на засіданні 4-ої пленарної сесії Секретаріяту СКВУ, на якому представники нашої кооперації, як члени Кооперативної Комісії (О. Плешкевич, В. Ситник, І. Іванчук, Б. Стефанович), узгіднили в порозумінні з головним редактором нашого репрезентативного щоденника „Свобода" вирішили започаткувати періодичне (покищо квартальне) видавання кооперативної сторінки п. н. „До добра і краси".

Таким чином, завдяки Секретаріятові СКВУ і доброзичливості головного редактора та підтримці голови УНСоюзу прийшло до появи нашої кооперативної сторінки, перше число якої з початком липня ц. р. зустріли широкі кола читачів і нашого громадянства тепло і прихильно, а самі кооператори з незатесним захопленням і щирою радістю.

Тепер ми — зорганізований кооперативний рух, репрезентований в СКВУ Кооперативною Комісією, маємо нашу власну трибуну, яка має завдання об'єднувати нас усіх у одну велику кооперативну громаду та нав'язувати контакт з іншими українськими економічними і науковими осередками у всіх країнах нашого поселення, зокрема в ЗСА та в Канаді, і з широкими колами наших прихильників. Наш координаційний кооперативний центр при СКВУ повинен стати об'єднуючим центром українського кооперативного руху, що в нього повинні влитись усі наші кооперативи із штабом своїх співробітників.

Віримо, що єдність і одність українського кооперативного руху може стати одним із наріжних каменів загальноукраїнської національно-політичної консолідації і скріплення українського національного потенціялу поза межами України. Така наша плятформа, і ми впевнені, що вона знайде підтримку не тільки серед наших кооператорів, але і серед наших приятелів та провідних кол громадянства.

РІК І. ДО ДОБРА І КРАСИ Ч. 2.

Сторінка Української Кооперативної Думки
Редаґує Колеґія.

Статті і дописи просимо спрямовувати на адресу:
TUK, 2351 West Chicago Avenue, Chicago, Ill. 60622

ЩО ПИШУТЬ ПРО НАС?

Поява першого числа кооперативної сторінки „До добра і краси" (див. „Свобода" з 2-го липня 1971 р.) викликала серед наших кооператорів не тільки щире задоволення й захоплення. Від наших місцевих і позамісцевих товаришів кооперативної праці, від близьких і далеких прихильників кооперативної ідеї, а між ними деяких дуже заслужених, ми одержали слова признання і заохоти, які направду підняли нас на дусі і закріпили віру, що кооперативна ідея, всупереч всяким „прогнозам" не тільки живе, а й стає справжнім стимулом до дальшої наполегливої праці.

„Сторінка „До добра і краси", знаменита", — пише наш відомий кооперативний діяч п. М. Мушинський з Дітройту. „Незвичайно радісна поява", — читаємо у листі-привіті д-ра М. Рущицького з Денверу. „Поява сторінки української кооперативної думки „До добра і краси" і думки, в ній викладені, живі і актуальні сьогодні так само, як і 50 років тому", — пише відомий, строкрайового маштабу кооперативний діяч і автор історії кооп. громади у Вінніпеґу п. Андрій Качор.

Дякуємо всім тим, що відгукнулися на наше перше число, і запевняємо, що при їхній дальшій активній співпраці ми змагатимемо до того, щоб кооперативна сторінка „До добра і краси" виконала своє завдання, тобто зґальванізувала українську громадськість поза межами Батьківщини нашою кооперативною ідеєю та втілила її там, де лиш це можливо, у практику життя.

А тепер містимо два найбільше маркантні привіти-статті, надіслані до нас після нашого виходу у світ.

Редакція

І. ЗАМІСТЬ СЛОВА-ПРИВІТУ ВІД УКРАЇНСЬКИХ КООПЕРАТИВ КАНАДИ

З великою приємністю і з великою увагою прочитав я перше число першої „Сторінки Української Кооперативної Думки", що появилася 2 липня 1971 р. у щоденнику „Свобода" п. н. „До добра і краси".

Як голові „Кооперативної Громади" у Вінніпеґу, хай буде мені вільно від імени українських кооператорів у Канаді привітати провідників Товариства Української Кооперації (ТУК) з їх новою ініціятивою та побажати їм якнайбільше успіхів у шиpенні кооперативних ідей серед нашої спільноти в діяспорі.

Друковане слово на сторінках „До добра і краси" повинно допомогти нам у вільному світі остаточно оформити свою, українську, кооперативну надбудову при Президії Секретаріяту СКВУ у формі Кооперативної Ради, яка мала б стати ідейним координаційним центром української кооперації у вільному світі.

При цій нагоді хочу звернути увагу, що назва сторінки „До добра і краси" — це відоме і зобов'язуюче гасло українських кооператорів після першої світової війни. Воно має також свою символіку.

Добро — це вища моральна цінність, що має служити моральному піднесенню й розвиткові людини в наближенні її до найвищих ідеалів людства, до абсолютного Добра — Бога самого.

Краса — це знову ж фізична, морально - духова та мистецька досконалість, що викликує естетичне почування захоплення й подиву. Краса — це ідея, за якою людство завжди тужило й тужить, краси шукає, про красу дбає, бо ж це ідеал кожної людини, це гармонія фізичної і морально - духової сили.

Коротко кажучи, добро і краса — це ідеї, які завжди вели людей до досконалости, до божественности, до Бога...

У нас, серед українських кооператорів, це гасло, мабуть, перший, поширив і закріпив інж. Юліян Павликовський, відомий кооперативний провідник на західньоукраїнських землях між двома світовими війнами. Інж. Ю. Павликовський перший раз вживає це гасло в статті п. н. „В об'єднанні власних сил — до добра й краси" (див. „Громадську Думку", замість „Діла" з 29 червня 1920 року).

У цій і в інших статтях він вперше доводив, що одинцем, незорганізовані ми нічого не зробимо, бо рятунок народу від національної, і господарської скрути можна осягнути тільки збірним зусиллям — самопомочі та самоорганізації.

Проникнений кооперативним духом Ю. Павликовський постійно закликав кооператорів удуховлювати кооперативну працю української кооперації, тобто вважати її не метою самою по собі, а засобом, що веде до загальної, в с е української мети, бо лише в той спосіб зможемо віддати данину, якої вимагає від українського громадянина - кооператора всім нам спільне і дороге добро нації.

А за добро нації український кооперативний рух вважає все те:

„Що скріпляє націю як самостійну етнічну цілість серед других народів; „Що помагає її самостійному господарському й культурному розвиткові; „Що підносить її духову і матеріяльну творчість і ступінь заспокоювання її моральних і матеріяльних потреб; „Що скріпляє тугість народу і внутрішню гармонію у співпраці громадянства; „Що допомагає нації у створенні власної культури й цивілізації, як вислідної духового наставлення праці народу" (Ю. Павликовський, „Природа, мета і світогляд українського кооперативного руху", Львів, 1934, стор. 12).

Ці думки пригадую українській громаді з приводу появи сторінки української кооперативної думки „До добра і краси", бо вони живі і актуальні нині і так само, як і 50 років тому, при відновi українського кооперативного життя після першої світової війни; ці думки будуть актуальні і в майбутньому для нас і для кожного, здорово - думаючого народу, що хоче жити, працювати та прямувати до досконалости своєї національної самоорганізації.

Дай, Боже, щоб ця сторінка „До добра і краси" своє завдання виконала, чого від української організованої громади кооператорів у Канаді від душі щиро бажаю.

Дай, Боже, щоб клич „до добра і краси" став дороговказом нашої кооперативної праці у вільному світі та запліднив цією ідеєю кооперативних працівників поневоленої кооперації в Україні.

Андрій Качор
Вінніпеґ

ПРОГРАМА
З'ЇЗДУ УКРАЇНСЬКИХ КООПЕРАТИВ У ЗСА
30-31 жовтня 1971

в Українському Інституті Америки
Ню Йорк, 2-га Схід, 79 вул.

СУБОТА, 30 жовтня:

год. 1:00 — Реєстрація;
год. 1:30 — Відкриття і реферати: О. Плешкевича, д-ра Я. Гарасимова, Я. Ганкевича, д-ра Б. Антоновича.
год. 7:00 — Бенкет в ресторані „Стейк" (1015 Медісон, біля Інституту). Слово на Бенкеті матиме представник уряду п. М. Ґреґорі (з Вашинґтону). Господар Бенкету — інж. Дм. Григорчук.

НЕДІЛЯ, 31 жовтня:

год. 10 — Загальні Збори;
год. 2 — Закриття.

Українські кредитові кооперативи у Вінніпеґу, Канада

У Вінніпеґу маємо тепер 8 українських кредитових кооператив. — Об'єднаних у „Кооперативній Громаді", вони спільними силами проламують байдужість частини української громади до організованого господарського життя. Нині вже близько 50% свідомішого українського населення і около 10% всіх мешканців великого Вінніпеґу українського походження належить до наших кредитових кооператив і здебільшого полагоджують свої фінансові справи за їх посередництвом.

Ці кредитові кооперативи об'єднують майже 7.000 членів і нараховують 10 мільйонів долярів майна. Найстарша і найсильніша це „Карпатія", а наймолодша і покищо найслабша є кредитівка при парохії св. Йосифа. З кінцем 1970 року стан членства і майна у тих кредитівках був такий:

Назва кредитівки:	Стан членів:
„Карпатія"	3,856
Північного Вінніпеґу	1,091
„Віра"	848
„Поступ"	414
„Дніпро"	154
„Степ"	183
Св. Михайла (Трансона)	143
Св. Йосифа	102
Разом	6,791

Оборотові фонди:

$ 6.071,293.00
1,578.576.00
1,005,067.00
627,535.00
119,360.00
104.043.00
63,527.00
23,868.00

$ 9,593,215.00

Всі названі кредитові кооперативи мають великі можливості зростання, але це залежне від освідомної національно-кооперативної праці.

У західній Канаді маємо ще сильну кредитівку в Саскатуні (перша українська кредитівка в Канаді — „Нова Громада"); маємо одну в Едмонтоні (об'єднану з трьох кредитівок), та в інших місцевостях західньої Канади, але про них іншим разом.

А. К-р

II. НЕЗВИЧАЙНО РАДІСНА ПОЯВА

З найбільшою приємністю прочитав я в „Свободі" „Сторінку Української Кооперативної Думки" і звернув на неї увагу моїх приятелів.

Це незвичайно радісна поява!

Правда, ми звикли приділяти багато уваги політиці, Церкві і громадському життю, натомість занедбуємо так важливу ділянку, як розвиток нашої економії кооперативним шляхом. Це ж давало б особисті користі і колосальні користі, як національній спільноті. Ніщо нас так не зцементує під національним оглядом, як саме наша спільна економія, побудована на кооперативній базі. Сотні прикладів можна б навести на доказ того, що кооперативний рух між двома світовими війнами в Західній Україні був для нас великим добродійством. Це була велич, сила і національна гордість. Наш економічний розвиток кооперативним шляхом у великій мірі помагав нам боротися з асиміляцією і з дефетизмом.

Я все був і є прихильником кооперативного руху, і від довшого часу пропагую цю ідею серед друзів в Денвері, одначе успіхами не можу похвалитися. Сподіваюся, що поява Вашої „сторінки" у друкованій формі буде допоміжною.

Часто приходить мені на думку організація мормонів з їх центром в Салт Лейк Сити, Ютаг. Чи не могли б і ми в цей спосіб організуватися? Як мені відомо, мормони мають моральний обов'язок віддавати 10 відсотків своїх місячних прибутків до своїх організацій і це вони радо роблять. Вони мають беззастережне довір'я до свого проводу і ніхто з них не турбується — хто і як господарить їхніми грішми. Їхня вкладка дає їм всякі забезпечення і запоруку, що все хтось сильний турбується їх долею.

Це їх духово об'єднює, вони не відчувають недостатків, хтось все помагає їм у потребі і це все в сумі дає їм почуття сили, гордости і щастя.

Я дуже бажав би собі і всім нам, українцям, щоб і ми такими стали.

Нехай Бог благословить Ваше діло-

Д-р М. Рущицький
Денвер

КРЕДИТОВІ КООПЕРАТИВИ ЧЛЕНИ ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ (ТУК)
за станом з 30 червня 1971 р.

Ч. п. Назва і місцевість	Баланс. сума 30. 6. 1971.	Баланс сума 31. 12. 1970	Ощадності	Позики	Резерви	Кільк. членів	Бал. сума збільшена
1. Самопоміч, Чикаґо	8,427,791	7,684,619	7,723,755	5,934,038	517,257	5 287	743,172
2. Самопоміч, Ню Йорк	6,919,372	6,274,024	6,116,075	3,435,305	436,627	3 732	645,348
3. Самопоміч, Дітройт	6,094,107	5,646,726	5,516,063	3,319,990	410,889	3 576	447,381
4. Самопоміч, Клівленд	3,836,277	3,633,251	3,508,291	2,678,552	192,786	2 176	203,026
5. Самопоміч, Філядельфія	2,369,705	2.196,256	2,160,875	799,664	138,370	2 378	173,449
6. Кред. Кооп., Рочестер	2,322,117	2,050.103	2,136,536	1,691,520	129,014	1 785	272,014
7. Будучність, Дітройт	1,730,982	1,574,344	1,618,259	1,497,377	60,465	1 376	156,638
8. Самопоміч, Нюарк	1,437,808	1,315,350	1,337,752	764,425	82,315	1 428	122,458
9. Самопоміч, Пассейк	972,862	884,980	805,980	450,677	41,120	615	88,710
10. Самопоміч, Джерзі Сіті	896,523	822,441	806,537	808,251	67,119	1 012	74,082
11. СУМА, Йонкерс	848,108	803,417	787,692	572,519	35,365	620	44,691
12. Самопоміч, Гартфорд	720,230	647,493	663,153	483,677	38,028	686	72,737
13. Основа, Клівленд	570,739	559,281	535,284	489,551	22,352	689	11,458
14. Укр. Прав., Ню Йорк	539,983	448,886	485,120	17,924	17,039	427	91,097
15. Дніпро, Боффало	416,480	379,290	383,750	209,530	24,147	432	37,190
16. Самопоміч, Балтіморе	330,492	327,327	302,502	149,619	21,065	364	3,165
17. Самопоміч, Трентон	290,235	279,857	233,950	278,491	16,894	449	10,378
18. Самопоміч, Елізабет	157,861	138,959	145,114	91,746	8,687	218	18,902
19. Самопоміч, Честер	96,825	87,535	86,083	19,029	7,465	133	9,290
20. Самопоміч, Мілвоки	81,404	81,404	74.738	51,975	3,242	119	—
21. Укр. Кооп., Міннеаполіс	68,313	68,313	67,036	56,918	652	168	—
22. Кред. Кооп. св. Андрея, Бавнд Брук	51,466	—	50,891	30,493	18	84	51,466
РАЗОМ:	39,179,680	35,903,028	35,545,436	23,831,271	2,270,916	27,754	3,276,652

Баляпси кооператив „Самопоміч" у Мілвоки і „Української Кооперативи" в Міннеаполісі поміщені за 31 грудня 1970, тому, що ми не одержали від згаданих кооператив білянсу на день 30 червня 1971. Кредитова Кооператива св. Андрея заснована в 1971 році.